

APSTIPRINU

**Neatliekamās medicīniskās palīdzības
dienesta direktore**

L.Cipule

2019. gada 30. aprīlī

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTA 2018. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga, 2019

INFORMĀCIJU SAGATAVOJA

NMP dienesta kolektīvs:

I.Apsīte, I.Bukša, M.Bušmane, A.Buza, D.Cellere-Celerte, Dz. Jakubaņeca, M.Jēkabsons, B.Kaprāle, I.Karlivāne, M.Kļava, O.Kravčenko, E.Lapiņš, A.Lazdiņa, L.Lazdiņa, I.Rodika, M.Rutkis, E.Ramiņa, G.Valenika, V.Valeniks, A.Zaļeskijs u.c.

APKOPOJA UN SASTĀDĪJA

Attīstības plānošanas departaments

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce obligāta

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

Laktas iela 8

Rīga, LV-1013

Tālrunis: 6 7337000

Fakss: 6 7709176

e-pasts: nmpd@nmpd.gov.lv

Saturs

1.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss	5
2.	NMP dienesta funkcijas un darbības prioritātes 2018. gadā	5
3.	Noslēgtie sadarbības līgumi un likumdošanas iniciatīvas	6
3.1	2018. gadā noslēgtās starpresoru vienošanās un sadarbības līgumi.....	6
3.2	NMP dienestam saistošie normatīvie akti, kuros 2018. gadā NMP dienests sniedza priekšlikumus grozījumiem.....	6
4.	Personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, prasmju un iemaņu pilnveidošana, uzturēšana un novērtēšana	7
4.1	Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana	7
4.2	Vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešana.....	8
4.3	Sniegtās NMP kvalitātes uzraudzība un izvērtēšana	9
5.	Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums	9
6.	Brigāžu nodrošinājums ar OMT	11
7.	Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nodrošinājums un attīstība	12
8.	Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana	12
9.	Starptautiskā un pārrobežu sadarbība.....	15
10.	Budžeta informācija.....	16
10.1	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2018. gadā, EUR	16
10.2	Starptautisko investīciju ieguldījumu programmu projekti.....	18
10.3	Infrastruktūras attīstība un darba vides uzlabošana.....	20
11.	NMP dienesta pamatdarbības radītāju izpildes analīze.....	20
11.1	NMP brigāžu darba rādītāji.....	20
11.2	Operatīvās vadības centra darbība.....	27
11.3	Specializētās medicīnas centra darbība.....	28
12.	Maksas pakalpojumu nodrošināšana.....	33
12.1	Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos	33
12.2	Repatriācijas uz/no ārvalstīm.....	34
12.3	Norēķini par NMP dienesta sniegtajiem medicīniskajiem maksas pakalpojumiem.....	35
13.	Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai	35
13.1	Kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošana.....	35
13.2	Vadības audits un iekšējā kontrole.....	36
14.	NMP dienesta personāls	36

14.1 Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība	36
14.2 Personāla izglītība	39
14.3 Personāla novērtēšana.....	39
15. Komunikācija ar sabiedrību	40
16. Nozīmīgākie notikumi 2018. gadā.....	42
17. 2019.gadā plānotās aktivitātes	43

Tekstā lietotie saīsinājumi

BAC – brigāžu atbalsta centrs

ERAF - Eiropas Reģionālās attīstības fonds

ESF – Eiropas Sociālais fonds

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

KRC – Kurzemes reģionālais centrs

KMS – katastrofu medicīnas sistēma

LRC – Latgales reģionālais centrs

MK – Ministru kabinets

MKMC – Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centrs

NMP – neatliekamā medicīniskā palīdzība

NMP dienests – Neatliekamās medicīniskā palīdzības dienests

OMT – operatīvais medicīniskais transportlīdzeklis

OVC – Operatīvās vadības centrs

RC – reģionālais centrs

RRC – Rīgas reģionālais centrs

SMC – Specializētās medicīnas centrs

VC – Vadības centrs

VM – Latvijas Republikas Veselības ministrija

VMR – valsts materiālās rezerves

VRC – Vidzemes reģionālais centrs

ZRC – Zemgales reģionālais centrs

1. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss

NMP dienests ir VM pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku NMP un katastrofu medicīnas jomā.

NMP dienesta darbību reglamentē MK 2009. gada 15. decembra noteikumi Nr.1480 "Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums" un vairāki citi MK noteikumi un likumi.

2. NMP dienesta funkcijas un darbības prioritātes 2018. gadā

Lai sasniegtu NMP dienesta darbības mērķi, atbilstoši nolikumam NMP dienestam ir šādas funkcijas:

1. organizēt un nodrošināt NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā;
2. organizēt apmācības NMP un pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī katastrofu medicīnā;
3. plānot katastrofu medicīnas sistēmas darbību, organizēt un nodrošināt NMP ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, kā arī gadījumā, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas;
4. glabāt medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālās rezerves.

Lai īstenotu nolikumā minētās funkcijas, NMP dienestam ir vairāki uzdevumi - plānot, vadīt, koordinēt un sniegt NMP iedzīvotājiem ikdienā, ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, plānot, organizēt un nodrošināt NMP pēc ārstniecības iestādes pieprasījuma, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas, nodrošināt NMP dienesta personāla apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu, apmācīt pirmās palīdzības pasniedzējus, sadarbībā ar pašvaldībām koordinēt ārstniecības iestāžu katastrofu medicīnas plānu izstrādāšanu, nodrošināt operatīvo medicīnisko rezervju veidošanu, uzturēšanu un atjaunošanu u.c.

2018. gada darba plānā tika izvirzītas sekojošas NMP dienesta darbības prioritātes un rīcības virzieni:

1. cilvēkresursu nodrošinājums un attīstība,
2. NMP sniegšanas kvalitātes uzraudzība,
3. NMP infrastruktūras un tehnoloģiju attīstība,
4. gatavības paaugstināšanu ārkārtas situācijās.

3. Noslēgtie sadarbības līgumi un likumdošanas iniciatīvas

3.1 2018. gadā noslēgtās starpresoru vienošanās un sadarbības līgumi

Pārskata periodā noslēgta starpresoru vienošanās ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi (turpmāk – PMLP) par PMLP izstrādātā un uzturētā datorprogrammas komplekta “Personu datu pārlūks” izmantošanu, kā arī sadarbības līgumi ar:

- SIA “Jelgavas pilsētas slimnīca” par sadarbību imobilizācijas līdzekļu glabāšanā;
- Valsts izglītības attīstības aģentūru par sadarbību nacionālā profesionāļu meistarības konkursa paraugdemonstrējumu organizēšanā;
- SIA “Visma Enterprise” par fizisko personu datu apstrādi;
- SIA “Intrum Latvia” par fizisko personu datu apstrādi;
- SIA “Sporta Laboratorija” par rezidentu apmācību;
- Daugavpils Universitātes aģentūru “Daugavpils Universitātes Daugavpils Medicīnas koledža” par prakses nodrošināšanu;
- SIA “Liepājas reģionālā slimnīca” par rezidentu apmācību;
- SIA “Ogres rajona slimnīca” par sadarbību imobilizācijas līdzekļu glabāšanā;
- SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” par sadarbību imobilizācijas līdzekļu glabāšanā.

3.2 NMP dienestam saistošie normatīvie akti, kuros 2018. gadā NMP dienests sniedza priekšlikumus grozījumiem

NMP dienests 2018. gadā sniedza VM vairākus priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos:

- Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumā un MK noteikumu projektā “Kārtība, kādā pasākuma organizators nodrošina pirmo palīdzību un neatliekamo medicīnisko palīdzību publiskā pasākumā” ar mērķi veicināt drošības apstākļu palielināšanu un uzlabošanu publiskos pasākumos, kā arī paredzēt iespēju NMP dienestam savlaicīgi saņemt informāciju par plānotiem publiskiem pasākumiem;
- Grozījumus Ārstniecības likumā ar mērķi definēt pirmsslimnīcas NMP, kā arī definēt NMP dienesta kā ārstniecības iestādes statusu, ņemot vērā dienesta pamatfunkciju izpildi diennakts operatīvajā režīmā īpaši sarežģītos un no citām ārstniecības iestādēm atšķirīgos darba apstākļos;
- Grozījumi MK 2017. gada 23. maija noteikumos Nr. 264 “Par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām” ar mērķi precizēt OMT vadītāja statusu atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, jo OMT vadītāja amata pienākumi un to saturs jau šobrīd faktiski atbilst ārstniecības atbalsta personas, kura ir tieši iesaistīta veselības aprūpes procesa nodrošināšanā, statusa kritērijiem, kā arī stiprināt OMT vadītāja kā profesijas lomu NMP dienesta pamatfunkcijas nodrošināšanā.
- Grozījumi MK 2009. gada 20. janvāra noteikumos Nr.60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” ar mērķi nodrošināt pirmsslimnīcas NMP brigādes ar nepieciešamo personālu NMP pakalpojumu nodrošināšanai iedzīvotājiem;
- Grozījumi Ārstniecības likumā, lai noteiktu likuma pārejas noteikumus uz laiku iespēju, ka NMP brigādes vadītāja amatā var strādāt ārstniecības persona (ārsts), kurš nav

ieguvis sertifikātu pamatspecialitātē, bet saskaņā ar MK noteikto ir sagatavots NMP sniegšanai un ir reģistrēts ārstniecības personu reģistrā.

4. Personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, prasmju un iemaņu pilnveidošana, uzturēšana un novērtēšana

4.1 Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana

MKMC, pamatojoties uz MK 2009. gada 15. decembra noteikumu Nr. 1480 „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums” 3.2. un 4.11. apakšpunktā noteikto un saskaņā ar MK 2009. gada 20. janvāra noteikumu Nr. 60 „Par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 73.punktā, kā arī MK 2012. gada 14. augusta noteikumu Nr. 557 „Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā” 6.9. apakšpunktā noteikto, **veic personāla, kas nodrošina NMP, apmācību, kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidošanu.**

NMP dienesta personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, apmācība un kvalifikācijas uzturēšana 2018. gadā tika organizēta un tā noritēja atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam. 2018. gadā **1993 personas pilnveidoja kvalifikāciju NMP dienesta nodrošinātajos praktiskajos treniņos un konsultācijās**, t.sk. elektrokardioloģijā. Turklāt 1189 personām zināšanu un prasmju pilnveidošana tika realizēta RC, kur to nodrošināja MKMC sagatavoti praktisko treniņu vadītāji un konsultanti elektrokardioloģijā.

2018. gadā, **realizējot mācību programmu „Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem”, kvalifikāciju pilnveidoja 894 personas - 813 OMT vadītāji un 81 NMP brigāžu otrā persona (sanitāri).**

Pārskata gadā **218 NMP dienesta darbinieki apguva** ESF līdzfinansētā projekta Nr. 9.2.3.0/15/I/001 "Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros" **mācību programmu «Komandas loma pacientu drošības un ārstniecības procesu kvalitātes nodrošināšanā».**

MKMC speciālisti, nolūkā uzturēt un pilnveidot NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikāciju, 2018. gadā piedalījās NMP dienesta RC ārstniecības personu konferencēs, prezentējot aktuālas neatliekamās medicīnas tēmas.

MKMC speciālisti nolūkā nodrošināt ārstniecības personu un OMT vadītāju kvalifikācijas uzturēšanas un pilnveidošanas pasākumu norises kvalitāti organizēja un nodrošināja šādu semināru norisi:

- NMP dienesta ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes komisijas locekļiem par komisijas darba organizēšanu un ārstniecības personu ikgadējo kvalifikācijas pārbaužu rezultātu vērtēšanas principiem 2018. gadā;
- Mācību programmas „Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem” pasniedzējiem;
- „Praktiskie treniņi medicīniskā aprikojuma un individuālo aizsardzības līdzekļu pielietošanā” praktisko treniņu vadītājiem;
- „Praktiskie treniņi KPR veikšanā, NMP nodrošināšanai pacientiem ar akūtu kardiālu patoloģiju un NMP nodrošināšanai speciālajās situācijās” praktisko treniņu vadītājiem;
- „Praktiskie treniņi NMP nodrošināšanai smagu traumu (politraumu) guvušiem pacientiem un NMP nodrošināšanai gadījumā ar vairākiem cietušajiem” praktisko treniņu vadītājiem;

- „Elpošanas nodrošināšana – manipulācijas tehnika, medicīniskās ierīces un aprīkojums”;
- „Medicīniskā aprīkojuma un individuālo aizsardzības līdzekļu pielietošana” un „KPR veikšana, komandas darbs KPR laikā, NMP akūtas kardiālas patoloģijas gadījumā un NMP speciālajās situācijās”;
- „Mentordarbība NMP dienestā”;
- „Medicīniskā aprīkojuma un individuālo aizsardzības līdzekļu pielietošana” un „KPR veikšana, komandas darbs KPR laikā, NMP akūtas kardiālas patoloģijas gadījumā un NMP speciālajās situācijās”.

Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tika uzsāktas 2018. gada 6. februārī un pabeigtas 25. oktobrī. Tās norisinājās 22 Latvijas pilsētās. **2018. gadā kopumā tika veiktas 1414 kvalifikācijas pārbaudes**, t.sk., 1330 ārstniecības personām tika veiktas pirmreizējas kvalifikācijas pārbaudes, bet 84 ārstniecības personām kvalifikācijas pārbaude bija jāveic atkārtoti.

Katrai ārstniecības personai ir jāveic 3 kvalifikācijas pārbaudes posmi:

1.posms - situācijas uzdevuma risināšana (komandā vai individuāli) vai pieaugušo atdzīvināšanas pamata algoritma demonstrējums (ārstniecības personām- ārsta palīgiem un medicīnas māsām, kuri veic tikai dispečera pienākumus, un SMC māsām);

2.posms - sirds ritma atpazīšana un elektrokardiogrammas interpretēšana;

3.posms - teorētisko zināšanu pārbaude - 60 jautājumu tests.

Ņemot vērā ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes sarežģītību - tā prasa gan teorētisku, gan praktisku sagatavošanos, NMP dienesta ārstniecības personām, kuras sekmīgi veica ikgadējo kvalifikācijas pārbaudi, 2018. gadā tika piešķirti 20 tālākizglītības punkti.

NMP dienestā amata pretendentu – ārstu kompetenču (teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu) atbilstības NMP brigādes vadītāja pienākumu veikšanai, novērtēšana notiek atbilstoši procedūrā ATB 5.5. “Amata pretendentu –ārstu, kompetenču (teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu) atbilstības NMP brigādes vadītāja pienākumu veikšanai, novērtēšanas kārtība” noteiktajam. 2018. gadā ir veikta 50 ārstu kompetenču atbilstības novērtēšana.

4.2 Vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešana

Nolūkā paaugstināt dažādās situācijās pacientiem sniegtās NMP kvalitāti un pacientu drošību, MKMC, saskaņā ar tā reglamentā noteikto, pārskata periodā veica šādu metodisko rekomendāciju (MR)/ieteikumu un informatīvo materiālu, kas saistīti ar vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešanu, aktualizēšanu vai sagatavošanu:

- MR 004 „Ieteikumi medicīniskā skābekļa pielietošanai pirmsslimnīcas etapā” (aktualizēts);
- MR 006 "Informatīvs materiāls par NMP dienesta brigāžu ekipējumā esošo medikamentu lietošanu" (aktualizēts);
- Algoritms „NMP brigādes vadītāja lēmumu pieņemšanas un rīcības algoritms ķermeņa daļu amputācijas gadījumā” (sagatavots);
- Algoritms „Lēmuma pieņemšanas un rīcības algoritms pamatotu aizdomu par saslimšanu/saslimšanas ar gripu gadījumā, t.sk. epidēmijas laikā” (sagatavots);

- Algoritms „Rīcības un lēmumu pieņemšanas algoritms pamatotu aizdomu par saslimšanu/saslimšanas ar masalām gadījumā” (sagatavots).

Pārskata periodā tika aktualizētas arī vairākas procedūras, kas saistītas ar vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešanu:

- ATB 5.2. “Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta ārstniecības personu ikgadējo un ārpuskārtas kvalifikācijas pārbaužu organizēšanas un norises kārtība”;
- ATB 5.4. “NMP dienesta nodrošinātās neatliekamās medicīniskās palīdzības kvalitātes uzraudzība, izvērtēšana un analīze”;
- ATB 5.6. “Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta ārstniecības personām un medicīnas studentiem, kas nodarbināti NMP dienestā, tiek nodrošināti praktiskie treniņi un konsultācijas”.

4.3 Sniegtās NMP kvalitātes uzraudzība un izvērtēšana

Ņemot vērā MK 2009. gada 20. janvāra noteikumu Nr.60 „Par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 17.punktā noteikto un saskaņā ar NMP dienesta procedūrā ATB 5.4. “NMP dienesta nodrošinātās neatliekamās medicīniskās palīdzības kvalitātes uzraudzība, izvērtēšana un analīze” noteikto, MKMC veica RC par sniegtās NMP kvalitāti atbildīgo personu darba rezultātu kontroli, uzskaiti un analīzi. Vienlaikus MKMC izvērtēja pacientiem pirmsslimnīcas etapā noteikto diagnožu atbilstību slimnīcās noteiktajām diagnozēm, analizējot no slimnīcām saņemto informāciju. Ar iepriekš minēto, kā arī sava darba kvalitātes vērtējumu NMP brigāžu vadītājiem ir iespēja iepazīties NMP dienesta informācijas sistēmā.

2018. gadā liels darbs tika ieguldīts sniegtās NMP kvalitātes uzraudzības sistēmas veidošanā, t.sk., atbilstošas kvalifikācijas darbinieku piesaistīšanā ārstu – ekspertu un galveno speciālistu ārstniecības kvalitātes jautājumos amatu pienākumu veikšanai RC un OVC, kā arī NMP dienesta informācijas sistēmas pilnveidošanā, lai sniegtās NMP kvalitātes uzraudzības rezultātu apkopošana un to izvērtēšana noritētu efektīvāk. 2018. gada oktobra beigās kļuva vakanta MKMC ārsta – eksperta kvalitātes jautājumos amata vieta. Ņemot vērā atbilstošas kvalitātes ārstu deficītu veselības aprūpes sistēmā, turpmāk pastāv risks sniegtās NMP kvalitātes uzraudzības sistēmas attīstībai NMP dienestā.

Saskaņā ar procedūrā ATB 4.6. “Pārbaudes lietas ierosināšanas, izskatīšanas, disciplinārsoda piemērošanas, pārsūdzēšanas un zaudējumu atlīdzināšanas kārtība” noteikto un, pamatojoties uz NMP dienesta direktores rezolūciju, 2018. gadā MKMC darbam saņemti 34 iesniegumi, no kuriem 19 iesniegumi izskatīti pārbaudes lietas komisijās, bet 15 pārbaudes lietu izvērtēšana pārbaudes lietu komisijās vēl turpinās. Kopīgi ar ārstniecības personām analizētas klīniskās situācijas, pārrunāti neveiksmju cēloņi un risinājumu iespējas, lai līdzīgās situācijās turpmāk tiktu pieņemti pareizi lēmumi. Vienā pārbaudes lietā komisija rosināja ārstniecības personām piemērot disciplinārsodu, ņemot vērā konstatēto disciplināro pārkāpumu.

5. Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums

2018. gadā tika pabeigta aktīvo IIa un IIb klases medicīnisko ierīču saraksta integrācija elektroniskajā vidē resursu vadības sistēmā Horizon. Procesa rezultātā vienotajā datu bāzē elektroniskajā vidē iekļauta visa informācija par ierīču raksturojošajiem un tehniskajiem datiem, kā arī tehnisko uzraudzību, kas būtiski uzlabo nepieciešamās informācijas ieguvī un ievērojami mazina administratīvo slogu atbildīgajām personām.

Medicīnisko iekārtu (pamatlīdzekļu) atjaunošana joprojām vērtējama kā nepietiekama. Atskaites periodā jauni medicīniskie pamatlīdzekļi iegādāti par EUR 155681,00 (par 65136,00 EUR mazāk nekā 2017. gadā). **Nepietiekošā finansējuma dēļ joprojām NMP brigāžu lietošanā ir liels skaits stratēģiski svarīgu iekārtu, kuru ekspluatācijas laiks ir 13 un vairāk gadu** (tādas ir 48 plaušu mākslīgās ventilācijas iekārtas, 57 defibrilatori un 73 perfūzijas sūkņi). No 2018. gadā iegādātajiem pamatlīdzekļiem nozīmīgs īpatsvars ir datu pārraides modemiem – ierīcēm, ar kurām iespējams nodrošināt tūlītēju pacienta datu nosūtīšanu dežūrārstam no jebkuras izsaukuma vietas, tādējādi būtiski uzlabojot sniegtās palīdzības kvalitāti. Atskaites periodā iegādāti 23 modemi, savukārt defibrilatoru parka atjaunošana joprojām nenotiek vajadzīgajā apjomā, jo 2018. gadā iegādāti tikai 3 jauni defibrilatori. No pamatlīdzekļiem vēl atjaunoti 5 perfuzori, 6 elektriskie vakuumsūkņi un 17 vakuummatači.

Ievērojams līdzekļu apjoms nepieciešams, lai visas esošās iekārtas uzturētu darba kārtībā, lai varētu nodrošināt medicīnisko iekārtu tehnisko servisu (plānotās apkopes un neplānotie remontdarbi) un tehniskās uzraudzības (funkcionālās drošības un elektrodrošības pārbaudes) pasākumus. Medicīnisko iekārtu rezerves daļu nomaiņai (bojāto kabeļu, sensoru u.c. sastāvdaļu iegādei) 2018. gadā izlietoti 106235,00 EUR un dažādiem tehniskā servisa pakalpojumiem – 135892,00 EUR.

Liels izaicinājums 2018. gadā bija medicīnisko ierīču tehniskās uzraudzības pakalpojuma iepirkums, kas tika rīkots saskaņā ar MK 2017. gada 28. novembra noteikumu Nr. 689 “Medicīnisko ierīču reģistrācijas, atbilstības novērtēšanas, izplatīšanas, ekspluatācijas un tehniskās uzraudzības kārtība” prasībām. Tas tika vairākkārt uzsākts un pārtraukts, jo šis normatīvais akts stājās spēkā bez pārejas perioda, tajā iekļautās normas tehniskās uzraudzības jomā tika interpretētas neviennozīmīgi un 2018. gada pirmajā pusē faktiski vispār nebija īstenojamas, jo Latvijas teritorijā nebija neviena institūcija, kas būtu akreditēta medicīnisko ierīču tehniskās uzraudzības veikšanai atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam, bet ierīču ražotāju pārstāvju piedāvātās pakalpojuma izmaksas bija nesamērīgi augstas pret NMP dienesta rīcībā esošo finansējumu šim mērķim. Lai nepieļautu nepārbaudītu medicīnisko ierīču izmantošanu pacientu aprūpē, kā pagaidu risinājums tika izmantots pakalpojums no vēl spēkā esošā līguma ar vienu no akreditētajām ekspertu institūcijām.

Papildus tam, ka plānveidā nav iespējams vajadzīgajā apjomā atjaunot nolietoto medicīniskās ierīces, vēl jāatzīmē tas, ka 2018. gadā tika konstatēti divi jauni vigilances gadījumi – defibrilatoriem epizodiski parādījās neskaidras izcelsmes darbības traucējumi, sakarā ar kuriem konkrēto defibrilatoru ekspluatācija uz izmeklēšanas laiku tika apturēta. Jebkuras iekārtas piespiedu dīkstāve rada jūtamus traucējumus struktūrvienību normālajā darba ritmā, jo īpaši tad, ja rezervē esošu iekārtu, kas ir darba kārtībā, ir maz.

6. Brigāžu nodrošinājums ar OMT

2018. gadā NMP dienests saņēma pirmos 14 OMT no 35 OMT iepirkuma, kas paredzēti OMT nodrošinājumam ārpus RRC, pārējos 21 OMT paredzēts piegādāt 2019. gada pirmajā ceturksnī. Uz 2018. gada 31. decembri NMP dienesta rīcībā bija **269** NMP nodrošināšanā un tās atbalsta sniegšanā izmantojamo **OMT**:

Struktūrvienība	KRC	ZRC	VRC	LRC	RRC	SMC	Kopā OMT
Līdz 5 gadiem	28	28	29	31	70	7	193
Līdz 10 gadiem	5	7	9	7	4	1	33
Vairāk par 10 gadiem	8	6	12	5	8	4	43
Kopā	41	41	50	43	82	12	269

1.tabula. OMT vecuma struktūra NMP dienesta RC un SMC 2018. gadā

Dati ļauj secināt, ka **ar esošo finansējumu nodrošināt savlaicīgu autoparka atjaunošanu nav iespējams un NMP dienestam arī turpmāk lielā mērā nāksies ekspluatēt transportlīdzekļus, kuru nobraukums pārsniedz 300 000 km, attiecīgi pieaugot autoparka uzturēšanas un ekspluatācijas izdevumiem.**

Struktūrvienība	KRC	ZRC	VRC	LRC	RRC	SMC	Kopā OMT
Līdz 300tk. km	12	15	10	21	70	7	135
No 300 - 400tk. km	6	12	19	13	3	0	53
Virs 400tk. km	23	14	21	9	9	5	81
Kopā	41	41	50	43	82	12	269

2.tabula. OMT kopējā nobraukuma struktūra (odometru rādījumi uz 31.12.2018.) 2018. gadā

Saskaņā ar apkopotajiem ceļazīmju datiem par 2018. gadu, NMP dienesta rīcībā esošo transportlīdzekļu (OMT un saimnieciskā nodrošinājuma transportlīdzekļi) **nobraukums ir samazinājies par 3,5%**, salīdzinot ar 2017. gadu. Savukārt vidējā degvielas cena, salīdzinot ar 2017. gadu, ir pieaugusi par 0,14 EUR/litrā (+14,2%).

Salīdzinot ar 2017. gadu, vidējais dīkstāvju rādītājs kopumā nav mainījies, savukārt pozitīvā tendence ir tā, ka nevienam RC šis vidējais rādītājs nepārsniedz 2h. 2018. gada 14. martā tika ieviests jauns brigāžu statuss IS Emy – “OMT avarējusi”, kas kopā visām struktūrvienībām uzskaitīta 80h gadā.

2018. gadā kopumā fiksēti 124 negadījumi (48 sadursmes ar citu transportlīdzekli, 30 sadursmes ar dzīvniekiem un putniem, 46 negadījumi, kas saistīti ar nobraukšanu no ceļa vai uzbraukšanu šķērslim), **kas ir par 22% mazāk nekā 2017. gadā.** Vienīgais negadījumu veids, kas, salīdzinot ar 2017. gadu, saglabājies nemainīgs, ir sadursmes ar dzīvniekiem, savukārt pārējām pozīcijām ir samazinājums.

OMT vadītāju apmācību un kvalifikācijas sistēmas pilnveidošanai 2018. gadā tika veikti šādi pasākumi:

RRC (t.sk. SMC OMT vadītājiem), KRC, ZRC un VRC notika konferences par OMT vadītāju darba jautājumiem, aktualitātēm NMP dienestā, ceļu satiksmes negadījumu

raksturīgākajām kļūdām, prezentējot videomateriālus ar negadījumu analīzi. Plānots arī 2019. gadā turpināt šādas konferences OMT vadītājiem organizēt visās struktūrvienībās;

Pilnveidota vienotā pieeja jauno OMT vadītāju apmācībām, lai, pirms jaunais OMT vadītājs uzsāk patstāvīgu darbu, tiktu veiktas visas nepieciešamās apmācības, t.sk. iekļaujot šajā izvērtēšanas un apmācību procesā arī ārstniecības personas, kuras vada OMT ceļu satiksmē.

Drošas transportlīdzekļu vadīšanas kursus tika apmācīti 237 OMT vadītāji, t.sk. ārstniecības personas, kuri vada OMT ceļu satiksmē. Pieejamā finansējuma ietvaros šīs apmācības tiks turpinātas arī 2019. gadā.

7. Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nodrošinājums un attīstība

2018. gadā tika veikti vairāki pasākumi, lai pilnveidotu IT un sakaru nodrošinājuma nodaļas pārvaldības struktūru.

2018. gadā tika organizēti un veikti iepirkumi, attiecībā uz preču un pakalpojumu iegādi. Pamazām tiek atjaunots dienesta tehniskais aprīkojums (datori, IP telefoni, printeri, tīklu iekārtas). Ir izveidots datoru nomaiņas plāns NMP dienestā. Plānā ietverti datori, kuri ir tehnoloģiski novecojuši, ņemot vērā, ka 2020. gada janvārī Microsoft pārtrauks atbalstu Windows 7 operētājsistēmai.

Kā vienu no sarežģītākajiem darbiem jāmin NMP dispečerizācijas risinājuma (IS Emy) datu bāzu un Web serveru migrēšanu uz jaunāku Windows Server operētājsistēmu, kas dod ievērojamu uzlabojumu pašas sistēmas veiktspējai un administrēšanai.

Attiecībā uz datu zudumu novēršanu (DLP - Data leak prevention) ugunsmūros tika uzraudzīta sūtītā informācija, kas satur personas kodu vai pazīmi par elektronisko izsaukuma karti.

Informācija tiek arhivēta, izmantojot FortiAnalyzer risinājumu, un nodrošināta tās uzglabāšana kā pierādījums. Datu aizsardzības specialistam tiek nodrošināta piekļuve pie šīs informācijas un automātiskās atskaites.

Ieviests risinājums, kas nodrošina potenciāli kompromitēto iekārtu uzraudzību (IoC indicators of compromise).

Ieviesta daļēja ārējo ugunsmūru integritāte ar Aktīvo direktoriju.

Sadarbībā ar Attīstības plānošanas departamentu **notika intensīvs darbs pie projektā “Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)” noteikto mērķu realizēšanas, t.i. IKT risinājumu ieviešanas NMP uzlabošanai Latvijas iedzīvotājiem dzīvībai un veselībai kritiskās situācijās.**

8. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana

Lai nodrošinātu KMS gatavību reaģēt un glābt cilvēku dzīvības ārkārtas medicīniskajās un ārkārtas sabiedrības veselības situācijās (turpmāk – ĀS) 2018. gadā aktualizēts Valsts katastrofu medicīnas plāns (turpmāk - VKM plāns). VKM plāns papildināts ar jaunu pielikumu Nr. 23 “Starptautiskās palīdzības pieprasīšana un saņemšana”, kurā ir noteikts algoritms starptautiskās palīdzības pieprasīšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ja ar esošajiem KMS uzskaitījumiem resursiem nav iespējams nodrošināt ĀS seku likvidēšanu. Izveidots jauns pielikums Nr.24 “VKM plānā iekļauto iestāžu kontaktinformācija”.

Saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteikto, **NMP dienests sadarbībā ar Slimību profilakses un kontroles centru ir veicis riska novērtēšanu**

ĀS, katastrofām, kuras saistītas ar cilvēku infekcijas slimību epidēmijām un iesniedzis Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam.

Noorganizēta Starpnozaru gatavības plānošanas komisijas nopietnu veselības apdraudējumu pārvaldīšanai sanāksme (13.10.2018.), kurā izskatīts un **apstiprināts Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk – PVO) Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu (turpmāk – SVAN) ārējā novērtējuma identificēto trūkumu novēršanas plāns.**

Dalība divās Civilās aviācijas aģentūras organizētajās ekspertu grupas sanāsmēs par Konvencijas “Par starptautisko civilo aviāciju” 9. pielikuma prasību un rekomendāciju ieviešanu Latvijā.

Nodrošināta dalība starpministriju sanāsmēs par NATO 7 nacionālo noturības pamatprasību ieviešanu Latvijā; līdzdalība Latvijas pārskata par civilo sagatavotību atbilstoši NATO izvirzītajām 7 nacionālajām noturības pamatprasībām izstrādē.

Lai uzlabotu starpinstitucionālo sadarbību sabiedrības veselības apdraudējuma un ĀS gadījumos, izstrādāta un apstiprināta vienošanās starp NMP dienestu un Valsts robezsardzes pārvaldi. Izskatīti un sniegti atzinumi Rīgas Civilās aizsardzības plānam un 7 rūpniecisko objektu civilās aizsardzības plāniem, diviem ostu Sabiedrības veselības apdraudējumu pārvaldīšanas plāniem.

Lai plānotu un nodrošinātu slimnīcu gatavību ĀS, izskatīti un **sniegti priekšlikumi 6 NMP sniedzošo un specializēto slimnīcu KM plānu pilnveidošanai:**

- saskaņoti 3 specializēto slimnīcu (SIA „Rīgas Dzemdību nams”, Valsts SIA “Aknīstes psihoneiroloģiskā slimnīca”, Valsts SIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”) KM plāni;
- atkārtoti saskaņoti 3 aktualizēti NMP sniedzošo slimnīcu KM plāni (SIA „Jelgavas pilsētas slimnīca”, Valsts SIA “Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”, SIA “Madonas slimnīca”).

Lai pilnveidotu NMP slimnīcu gatavību ĀS, noorganizēts ikgadējais seminārs slimnīcu KM plānotājiem un **11 mācības KM plānu pārbaudei slimnīcās:**

- sešas par bīstamām infekcijām un individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu: SIA „Rīgas Dzemdību nams”, VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” (divas), VSIA „Aknīstes Psihoneiroloģiskā slimnīca”, SIA „Cēsu klīnika”, SIA „Gulbenes un Balvu slimnīcu apvienība”;
- piecas par ārstniecības procesa nepārtrauktības nodrošināšanu elektroenerģijas pārrāvuma gadījumā – SIA „Ogres Rajona slimnīca”, SIA „Vidzemes slimnīca”, SIA „Rīgas 2.slimnīca”, VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca”, VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”.

Lai pilnveidotu zināšanas un prasmes apdraudējumu risku novērtēšanā, ĀS pārvaldīšanā un KMS gatavības stiprināšanā, noorganizēta dalība sekojošās starptautiskajās mācībās:

- organizēta un nodrošināta NMP dienesta un citu veselības nozares iestāžu pārstāvju dalība ASV Federālā Ārkārtas situāciju vadības pārvaldes (FEMA) organizētajās mācībās (tēma: kiberincidenti);
- dalība Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras mācībās par radiācijas apdraudējumiem;
- dalība Valsts krīzes mācību “Kristaps 2018” plānošanas sanāsmēs un mācību norises dienā;

- dalība CyberKnight 2018 mācībās un plānošanas sanāksmēs;
- dalība Eiropas Komisijas rīkotās galda mācībās „*EXERCISE TARANIS*”;
- dalība PVO SVAN kontaktpunktu mācībās JADE 2018;
- dalība Eiropas Savienības krīzes vadības mācībās EU HEX-ML18 (PACE);
- dalība ASEF (Āzijas un Eiropas sadarbības biedrība) un *Sante Publique France* “Krīzes komunikācija sabiedrības veselības speciālistiem – migrantu un etnisko minoritāšu iekļaušana sabiedrībā” (*High level meeting on risk communications for Public Health Emergencies: „How can we include migrants & ethnic minorities”*);
- dalību Eiropas Komisijas organizētajās Eiropas Savienības līmeņa starpsektoru galda mācībās “Chimera” par izaicinājumiem, ar ko dalībvalstīm jāsaskaras hibrīddraudu gadījumā.

Pirmās palīdzības apmācības organizēšana valstī

Nodrošinot MK 14.08.2012. noteikumos Nr.577 „Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā” un NMP dienesta nolikumā noteikto, **2018. gadā veikta pirmās palīdzības sniegšanas metodiskā vadība, koordinācija, organizācija, kontrole, pirmās palīdzības pasniedzēju apmācība, instruktora palīgu un instruktoru sagatavošana:**

- Noorganizēts un vadīts pirmās palīdzības pasniedzēju seminārs, kurā piedalījās 127 pirmās palīdzības pasniedzēji;
- Noorganizēti 3 pirmās palīdzības pasniedzēju apmācības kursi, apmācīti 40 pasniedzēji;
- Veikta pastāvīga privātpersonu kontrole, kuras nodarbojas ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā- 12 apmācītājorganizāciju un 16 pirmās palīdzības pasniedzēju pārbaudes.
- Noorganizētas 2 pirmās palīdzības privātpersonu atbilstības novērtēšanas komisijas sēdes. Tiesības nodarboties ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā piešķirtas 13 personām un 2 apmācītājorganizācijām, atkārtoti piešķirtas tiesības 14 fiziskām un 1 juridiskai personai, instruktora palīga tiesības piešķirtas 2 personām;
- Uzturēta un pilnveidota pirmās palīdzības apmācības datubāze;
- Dalība Latvijas Sarkanā Krusta rīkotajās PP sacensībās, pārstāvēt NMP dienestu un veicot galvenā tiesneša pienākumus;
- Dalība konkursā „Esi drošs- neesi pārdrošs” – sacensību vērtēšana;
- Dalība Eiropas samariešu organizācijas pirmās palīdzības sniegšanas Eiropas sacensībās – novērotāju statusā;
- Veikta bērnu un jauniešu informēšana par pirmās palīdzības apmācību NMP dienesta un citu institūciju rīkotajos pasākumos (kā svarīgākie minami CSDD jauno satiksmes dalībnieku foruma pasākumi – Rīga, Tukums, Dobeles, Talsi, Valmiera, Latvijas Sarkanā Krusta pirmās palīdzības sacensības – Rīga, Daugavpils, skolu pedagogu informatīvās nodarbības, Informatīvs seminārs Iekšlietu ministrijā u.c.);
- Dalība Izglītības ministrijas Konsultatīvās padomes darba grupā par sadaļas „Pirmā palīdzība dzīvībai kritiskās situācijās” izglītības programmā „Cilvēkdrošība” pilnveidi;
- Nodrošināta pirmās palīdzības sniegšanas informācija masu medijiem- – prese, TV, radio.

Valsts materiālo rezervju jomā

- Nodrošināta VMR uzglabāšana, to uzskaitē un gatavība reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanā;
- Veikti nepieciešamie VMR resursu uzturēšanas darbi (pārbaudes, tehniskā apkopes un apskates);
- Sagatavoti priekšlikumi VMR atjaunināšanai un iegādēm kārtējam gadam;
- Apgūts 2018. gadā piešķirtais finansējums VMR iegādēm un atjaunināšanai;
- Sagatavota nepieciešamā informācija VMR resursu realizācijai;
- Nodrošināta RVS Horizon datu bāzes VMR moduļa aktualizēšana atbilstoši 2018. gada aprīlī MK apstiprinātajai VMR nomenklatūrai;
- Sagatavots pārskats par darbībām ar valsts materiālajām rezervēm 2018. gadā;
- Sagatavots Inventarizācijas akts pēc stāvokļa uz 31.12.2018. par uzglabājamām Iekšlietu ministrijas Nodrošinājuma valsts aģentūras materiālām vērtībām;
- Sakarā ar Valsts materiālo rezervju noliktavu optimizāciju, **slēgtas Valsts materiālo rezervju Viļņu un Dobeles noliktavas**. Visi uzglabājamie VMR resursi pārvesti uz VMR Cesvaines un VMR Kandavas noliktavām;
- Nodrošināta informācijas sagatavošana VMR iepirkumiem;
- Nodrošināta dokumentu sagatavošana un preču izsniegšana no VMR noliktavām atbilstoši Nodrošinājuma valsts aģentūras uzdevumiem.

9. Starptautiskā un pārrobežu sadarbība

2018. gadā saskaņā ar 2010. gada 24. septembrī parakstīto vienošanos starp VM, Igaunijas Republikas Sociālo lietu ministriju un Igaunijas Republikas Iekšlietu ministriju par savstarpējo palīdzību NMP sniegšanā pierobežu teritorijā un NMP dienesta, Igaunijas Republikas Veselības pārvaldes un Igaunijas Ārkārtas Izsaukumu centra 2010. gada 15. novembrī noslēgto savstarpējo vienošanos par NMP sniegšanu pierobežas teritorijā NMP dienesta pierobežā lokalizētās brigādes pēc Igaunijas Ārkārtas izsaukumu centra lūguma devušās 4 NMP izsaukumos uz Igauniju, bet palīdzība pacientam sniegta 2 gadījumos (2 gadījumos izsaukumu atcelti, brigādēm esot ceļā). NMP dienesta OVC Igaunijas NMP brigāžu palīdzību lūdzis 5 gadījumos, kuros pacientam palīdzība tika sniegta.

KMS darbības plānošanas un organizēšanas ietvaros ar mērķi nodrošināt Latvijas kā NATO, ES un PVO dalībvalsts informācijas apriti un vienotas politikas īstenošanu veselības aizsardzības un ārkārtas situāciju pārvaldīšanas jomā:

- dalība divās Eiropas Komisijas Veselības drošības komitejas plenārsēdēs, kurās izskatīti un apspriesti dokumentu projekti, un dalība astoņās Veselības drošības komitejas audiokonferencēs par aktuālajiem apdraudējumiem. Izskatīti un sniegti atzinumi četriem Eiropas Komisijas, vienam Eiropas Slimību kontroles un profilakses centra (turpmāk – ECDC) un trīs PVO dokumentiem;
- dalība NATO Veselības grupas Joint Health, Agriculture and Food Group (JHAFG) plenārsēdē - dokumentu izskatīšana un apspriešana;
- dalība EK organizētajā sanāksmē par valstu gatavību nopietniem pārrobežu draudiem veselības jomā ES;

- dalība ECDC nacionālo kontaktpunktu sanāsmē Zviedrijā. Dalība ECDC ārējā auditā, sniedzot viedokli par izvirzīto uzdevumu sasniegšanas progresu gatavības plānošana jomā;
- dalība PVO SVAN nacionālo kontaktpunktu pārstāvju seminārā, lai dalītos pieredzē un informācijā par SVAN kontaktpunktu darbību un komunikācijas un informācijas apmaiņas nodrošināšanu;
- dalība augsta līmeņa sanāsmē “Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu (SVAN) ieviešanas paātrināšana un gatavības ārkārtas situācijām stiprināšana”;
- dalība SVAN ārējā novērtējuma veikšanā Serbijas Republikā

Nodrošinot PVO SVAN nacionālā kontaktpunkta darbību izskatīti un sniegti priekšlikumi PVO SVAN ikgadējā kapacitāšu monitoringa metodoloģijai, sagatavots, saskaņots ar kompetentajām institūcijām un iesniegts PVO SVAN ikgadējais kapacitāšu monitoringa pārskats, kā arī noorganizēts un novadīts SVAN seminārs kompetento institūciju un izraudzīto robežšķērsošanas vietu pārstāvjiem.

Lai nodrošinātu PVO SVAN kontaktpunkta funkcijas un sabiedrības veselības apdraudējumu, kas var izraisīt ārkārtas situācijas, tai skaitā var izplatīties starptautiski, pārvaldīšanu un koordinēšanu 24/7 režīmā: kopā reģistrēti 213 ziņojumi (PVO SVAN informācijas tīklā saņemti un izvērtēti 77 ziņojumi), un nepieciešamības gadījumā informētas un koordinētas citas atbildīgās institūcijas.

Pamatojoties uz 2017.gadā NMP dienestā noorganizēto un vadīto PVO SVAN starptautiskās novērtēšanas misiju Latvijā, kuras mērķis bija pārskatīt SVAN noteikto veselības pasākumu īstenošanas kapacitāti un uzraudzības un reaģēšanas stiprās un vājās vietas, tika izstrādāts identificēto trūkumu novēršanas plāns, kas apstiprināts Starpnozaru gatavības plānošanas komisijas nopietnu veselības apdraudējumu pārvaldīšanai ietvaros.

10. Budžeta informācija

10.1 Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2018. gadā, EUR

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	51 369 723	60 230 169	59 855 764
1.1.	Valsts budžeta transferti	86 285	212 475	212 475
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	609 389	585 945	647 183
1.3.	dotācija	50 674 049	59 431 749	58 996 106
2	Izdevumi (kopā)	51 322 339	60 283 613	59 847 970
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	49 195 266	58 250 154	58 250 154
2.1.1.	kārtējie izdevumi	50 889 046	58 250 154	58 250 154

2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	2 127 073	2 033 459	1 597 816

3.tabula. 39.00 Programma "Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana", 04.00 apakšprogramma "Neatliekamā medicīniskā palīdzība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	455 360	55 540	55 540
1.1.	dotācija	455 360	55 540	55 540
2	Izdevumi (kopā)	455 360	55 540	46 593
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	455 360	54 280	45 388
2.1.1.	kārtējie izdevumi	455 360	54 280	45 388

4.tabula. 99.00.00 Programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5 933	5840	5840
1.1.	dotācija	5 933	5840	5840
2	Izdevumi (kopā)	5 933	5840	5839
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	5 933	5840	5839
2.1.1.	kārtējie izdevumi	5 933	5840	5839

5.tabula. 63.00.00 Programma "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana", 63.07. apakšprogramma "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2014-2020)" 9.2.3.0/15/1/001- Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	8 566	144 970	144 970
1.1.	Dotācija	8 566	144 970	144 970
2	Izdevumi (kopā)	8 566	144 970	53 268
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	7 165	31 372	21 862
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	7 165	31 372	21 862
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	1 402	113 598	31 405

6.tabula. 69.00.00 Programma Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana 07.00 apakšprogramma Mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020) LVL T213-Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas (2014-2020) projektu un pasākumu īstenošana

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	270 640	270 640
1.1.	Dotācija	0	270 640	270 640
2	Izdevumi (kopā)	0	270 640	254 188
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	0	270 640	254 188
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	0	270 640	254 188
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0

7.tabula. 62.00.00 Programma "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana" 08.00 apakšprogramma „ Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020) projekts “Vienotās NMP un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)”

10.2 Starptautisko investīciju ieguldījumu programmu projekti

Pārskata gadā turpinājās NMP dienesta un Amerikas Savienoto Valstu (turpmāk – ASV) Civilās Sadarbības programmas projekti:

- 2018. gadā ir apstiprināts projekts **“BAC Imanta operatīvo medicīnisko transportlīdzekļu stāvvietas, darba telpu un mācību zāles celtniecība un teritorijas labiekārtošana”** un ir uzsākušies projektēšanas darbi ar kopējo projekta finansējumu 585 595,00 EUR.
- 2018. gadā turpinās darbs pie projekta “Kandavas VMR noliktavas rekonstrukcija Talsu iela 33” īstenošanas. Projekta pieteikums tika iesniegts 2017. gada 16. janvārī. Projekts atrodas izvērtēšanas stadijā ar paredzamo projekta finansējums – 405 258,00 EUR.
- 2018. gadā turpinās darbs pie projekta “Latgales Reģionālā centra autonomietnes rekonstrukcija un administratīvo telpu būvniecība”. Provizorisks finansējuma apstiprināšanas laiks projektam ir 2019. gads. Kopējais paredzamais projekta finansējums – 429 480,00 EUR.
- 2018. gadā turpinās darbs pie projekta “BAC “Jēkabpils” jaunas infrastruktūras izveide”. Projekta pieteikums tika iesniegts 2017. gada 1. martā. Projekts atrodas izvērtēšanas stadijā. Kopējais paredzamais projekta finansējums – 318 170,00 EUR.

Informācija par valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projektu īstenošanu:

- 2018. gadā turpinājās NMP dienesta iesaistīšanās ESF projektā **“Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros”**. Projekta iesniedzējs ir Nacionālais veselības dienests. Projekts tiek īstenots sadarbībā ar VM, Slimību profilakses un kontroles centru, Veselības inspekciju. Projekta mērķis ir nodrošināt sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgas veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju izstrādi un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālas atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai. NMP dienesta pārstāvji piedalījās vairākās projekta aktivitātēs

- (konsultēja, piedalījās ārpakalpojuma sniedzēja darba uzdevumu izstrādē, iepirkumu tehnisko specifikāciju sagatavošanā utt.).
- 2018. gada 25. maijā tika noslēgta vienošanās starp Centrālo finanšu un līgumu aģentūru un NMP dienestu par ERAF finansētā projekta **“Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)”** īstenošanu. Projekta virsmērķis ir ieviest IKT risinājumus NMP uzlabošanai Latvijas iedzīvotājiem dzīvībai un veselībai kritiskās situācijās. Kopējais projekta finansējums 1 000 000,00 EUR.
  - 2018. gadā NMP dienests turpināja iesaistīties Iekšlietu ministrijas projektā **“Vienota kontaktu centra platforma operatīvo dienestu darba atbalstam un publisko pakalpojumu piegādei”** kā sadarbības partneris. Projekta ietvaros paredzēts izveidot ziņojuma saņemšanas vienoto elektronisko izsaukuma karti, kas nodrošinātu arī Iekšlietu ministrijas 112 zvanu centrā pieņemtās ārkārtas situācijas izsaukuma, kopējās informācijas par cietušo, nodošanu NMP dienesta sistēmai tālākai NMP izsaukuma specifiskajai apstrādei.
  - 2018. gadā NMP dienests kā vadošais partneris turpināja darbu projektā **„Interaction, capacities strengthening and joint risk mitigation of Latvian and Lithuanian medical and rescuers crews during liquidation of collapsed buildings (ResCo)”** Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam ietvaros. Projekts tika apstiprināts 2017. gada aprīlī. Projekta mērķis – stiprināt Latvijas un Lietuvas pierobežas zonā strādājošo dienestu sadarbību un efektivitāti palīdzības sniegšanai iedzīvotājiem ēku sagruvuma gadījumos, kā arī veicināt sabiedrības informētību par drošu rīcību ĀS. Projekta realizācijā piedalās NMP dienests, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Utenas ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Utenas NMP pakalpojuma sniedzējs. Projekta īstenošanas laiks - no 2017. gada 1. aprīļa līdz 2019. gada 30. jūnijam. Kopējais projekta finansējums: 556 970,47 EUR. NMP dienestam paredzēta finansējuma daļa 154 664,47 EUR.
  - 2018. gada 14. decembrī tika noslēgta vienošanās starp Centrālo finanšu un līgumu aģentūru un NMP dienestu par ERAF finansētā projekta **“Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Brigāžu atbalsta centra ēkā Nīcgales ielā 7, Rīgā”**. Projekta norises laiks: 2019.-2021. gads (36 mēneši). Kopējais projekta finansējums 266 000,00 EUR.
  - 2018. gadā NMP dienests turpināja darbu pie ERAF projekta **“Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība 2. kārtā”** sagatavošanas. Projekts tika iesniegts saskaņošanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā. Pamatojoties uz 2017. gada 10. augusta MK rīkojumu Nr.422 “Par darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1. pasākuma “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveidi, publiskās pārvaldes procesu optimizēšanu un attīstību” un 2.2.1.2. pasākuma “Kultūras mantojuma digitalizācija” projektu iesniegumu atlases 2. kārtas projektu sarakstu Eiropas Savienības fondu 2014.-2020. gada plānošanas periodam NMP dienestam tika apstiprināts finansējums projekta “Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības

informācijas sistēmas attīstība 2. kārtā” realizācijai. Projekta plānotais finansējums – 4 770 000,00 EUR.

10.3 Infrastruktūras attīstība un darba vides uzlabošana

Veikts telpu kosmētiskais remonts, piesaistot ārpakalpojumu sekojošos objektos: NMP punktos Rūjiena, Priekule, Kuldīga, kā arī VMR noliktavā Kandava, OVC.

Veikts telpu kosmētiskais remonts, izmantojot NMP dienesta darbaspēka resursus sekojošos objektos: OVC un VC, BAC Liepāja, BAC Daugavpils, BAC Rēzekne, BAC Centrs, NMP punktos 1. slimnīca, Kauguri, Preiļi, Krāslava, Višķi, Līvāni, Jaunpiebalga, kā arī VMR noliktavās Kandavā, Cesvainē, Siguldā.

11.NMP dienesta pamatdarbības radītāju izpildes analīze

11.1 NMP brigāžu darba rādītāji

Pārskata periodā NMP pirmsslimnīcas etapā tika ieplānotas **190 NMP brigādes 103 lokalizācijas vietās** (skat.1. attēlu). NMP plānoto brigāžu sadalījums pēc veida 2018. gada nogalē:

- reanimācijas brigādes – 2 Rīgā;
- ārstu – speciālistu brigādes – 1 Rīgā, 1 Jelgavā, 1 Jūrmalā un 1 Daugavpilī;
- intensīvās terapijas brigādes - pamatā RC un BAC – 7,5 RRC, 2 LRC, 2 KRC, un 2 VRC;

ārsta palīgu brigādes – 170,5, tai skaitā 38 dienas brigādes.

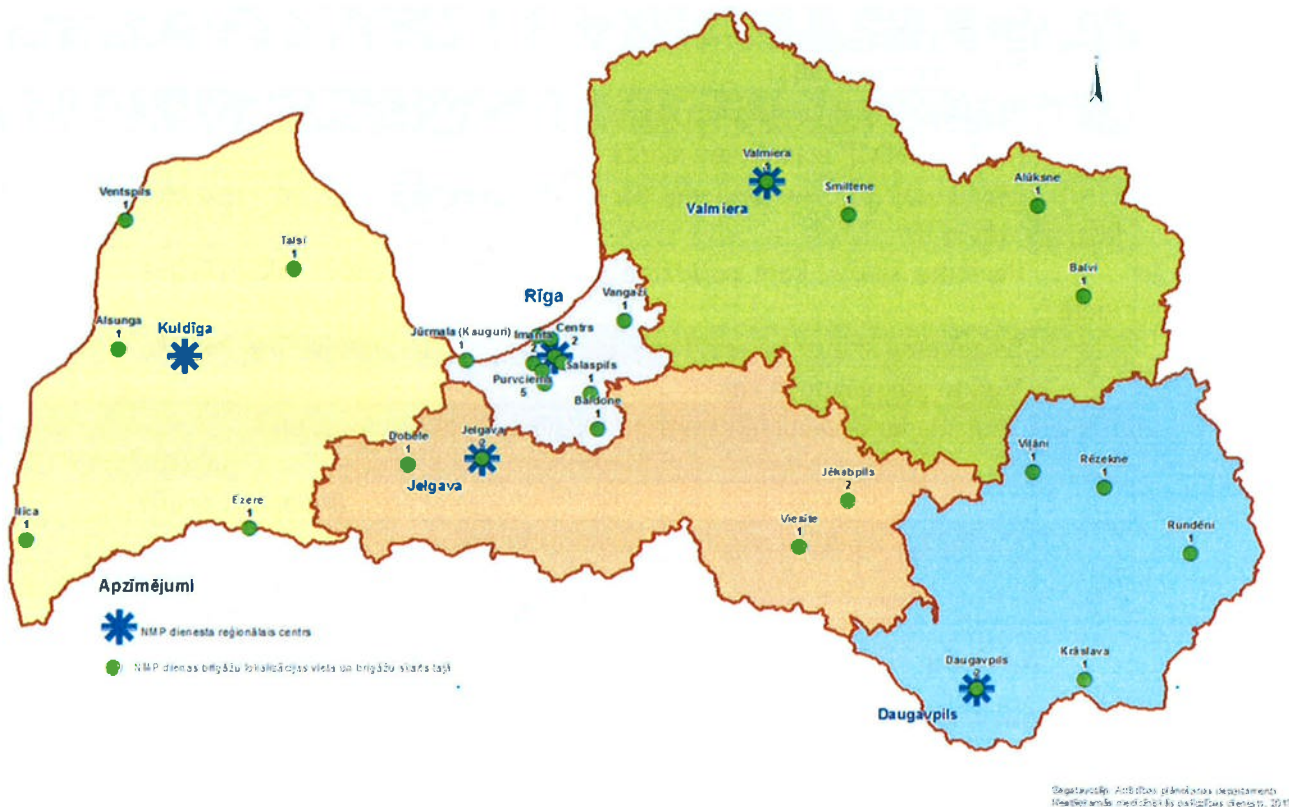
Vidēji uz līnijas diennaktī dežūrēja **171,3 diennakts brigādes** (*vidējais diennakts NMP brigāžu skaits tiek aprēķināts, dalot NMP brigādes nostrādāto stundu skaitu diennaktī ar 24 stundām*), kas ir par 5,3 brigādēm mazāk nekā 2017. gadā (176,6 diennakts brigādes uz līnijas).

Ņemot vērā NMP izsaukumu sadalījumu diennaktī (nakts stundās tiek izpildīti 20-25% izsaukumu), brigāžu personāla trūkumu un brigāžu komplektācijas problēmas, Satversmes tiesas lēmumu, kas no 2019. gada paredzēja ārstniecības personām strādāt (t.sk. NMP dienesta personālam) normālo darba laiku, zemo iedzīvotāju blīvumu noteiktās valsts teritorijās, no 01.07.2018. NMP dienests uzsāka pilotprojektu, noteiktās valsts teritorijās (Rīgā – trīs, pa vienai – Jūrmalā, Alūksnē, Balvos, Smiltēnē, Valmierā, Alsungā, Ezerē, Ugālē, Rēzeknē, Rundēnos, Viļānos, Daugavpilī, Dobelē, Jēkabpilī, Jelgavā, Viesītē) diennakts brigādes pārveidojot par dienas brigādēm (skat. 2.attēlu). Tāpat pilotprojekta ietvaros tika veidotas vienas ārstniecības personas ar OMT vadītāju brigādes Jelgavā, Ventspilī no esošajām brigādēm, savukārt Talsos izveidota papildus jauna brigāde. Īstenotās pārmaiņas ļāva operativitātes rādītājus valstī kopumā saglabāt praktiski nemainīgus.

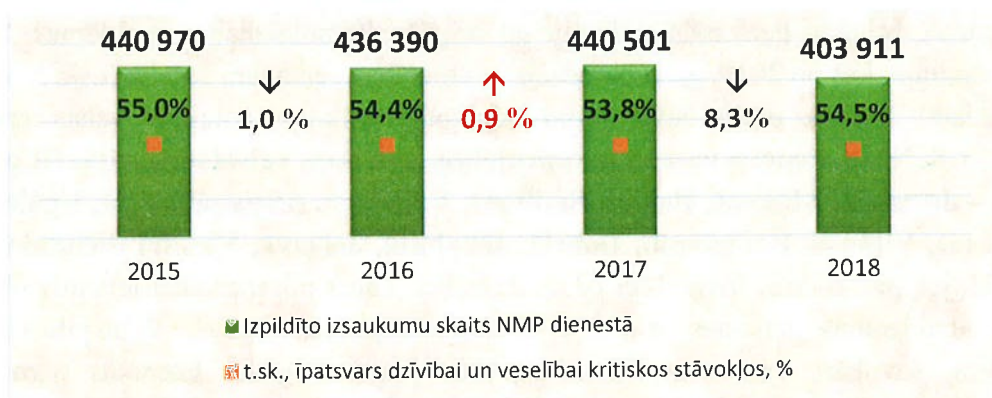
Lai motivētu NMP dienesta darbiniekus strādāt dienas brigādēs un nodrošinātu iespēju darbiniekiem saņemt līdzīgu atalgojumu kā strādājot diennakts brigādē, no 01.07.2018. pilotprojekta ietvaros RRC (iepriekš tekstā minētās trīs dienas brigādes Rīgā un viena Jūrmalā Kauguros) un LRC (iepriekš tekstā minētā - Daugavpilī) paralēli tika izveidotas dienas brigādes, kurās strādā divas ārstniecības personas, kur viena to tām veic arī operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadīšanu. Pilotprojekta datu analīze liecina, ka divu ārstniecības personu brigādes bez OMT vadītāja spēj nodrošināt līdzvērtīgu kvalitāti un savlaicīgu ierašanos izsaukumos, pašiem vadot operatīvo transportlīdzekli.

Kopš 04.12.2018. MK noteikumos Nr. 60 veikti grozījumi, kas paredz iespēju NMP dienestam arī turpmāk veidot divu ārstniecības personu brigādes bez OMT vadītāja, kā arī līdz 2021. gada 1. decembrim vienas ārstniecības personas ar OMT vadītāju.

2.attēls. NMP dienas brigāžu izvietojums 2018. gadā

2018. gadā NMP brigādes devušās **403 911** NMP izsaukumos, kas ir par 8,3% (n= 36 590) mazāk nekā 2017. gadā (skat. 3. attēlu).

3.attēls. NMP brigāžu izpildīto izsaukumu skaita izmaiņas 2015. – 2018. gadā

Pārskata periodā (skat. 8. tabulu) **219 998** izsaukumi (54,5%) bijuši pie pacientiem, kuriem konstatēts dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis (pēc rezultāta). **2 174** pacientiem medicīniskā palīdzība sniegta NMP brigāžu lokalizācijas vietās.

2018. gadā par 7,3% (n= 15719) samazinājies izsaukumu skaits, kā rezultātā pacients nogādāts ārstniecības iestādē, veidojot kopējo īpatsvaru 49,4% no izpildītajiem NMP izsaukumiem, savukārt veikto pārvešanu skaits ir samazinājies par 0,9% (n = 238), sasniedzot kopējo īpatsvaru 6,2%.

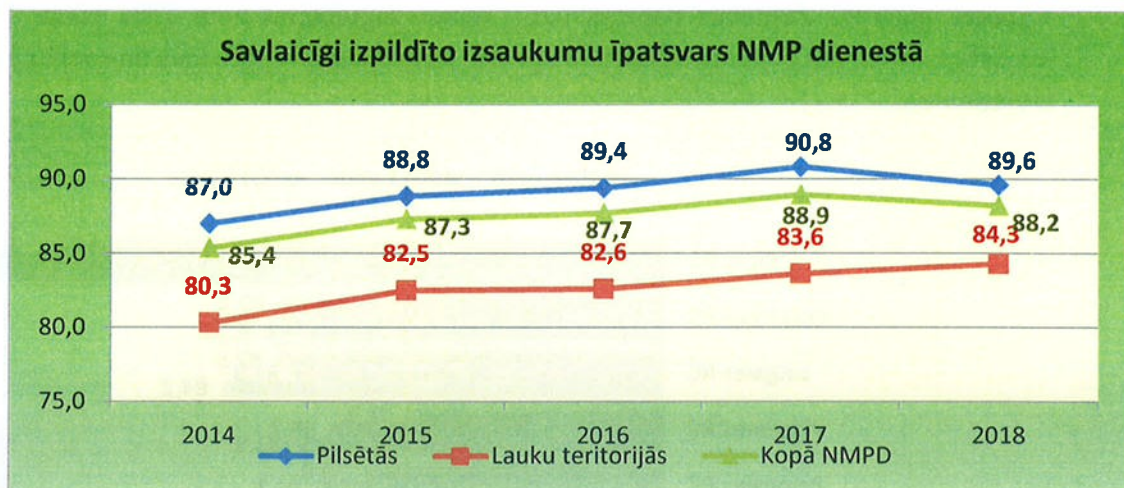
Vidējais ierašanās laiks visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumos gan pilsētās, gan lauku teritorijās 2018. gadā nebūtiski palielinājies (2017. gadā tas bija 9,2 minūtes pilsētās un 17,1 minūtes lauku teritorijās).

NMP brigāžu skaits vidēji diennaktī	171,3
NMP punktu skaits	103
Pieteikto NMP izsaukumu skaits	425 093
Izpildīto NMP izsaukumu skaits	403 911
Izsaukumi pie pacientiem, kam konstatēts dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis	219 998
Pacientu skaits, kam palīdzība sniegta NMP brigādes lokalizācijas vietā	2174
Izsaukumu skaits, kā rezultātā pacients nogādāts ārstniecības iestādē	199 710
Veikto pārvešanu skaits	24874
Vidējais ierašanās laiks augstas prioritātes izsaukumos, min.	
<i>pilsētās</i>	9,4
<i>lauku teritorijās</i>	17,4
Savlaicīgi izpildīto augstas prioritātes izsaukumu skaits, %	
<i>līdz 15 minūtēm pilsētās</i>	89,6%
<i>līdz 25 minūtēm lauku teritorijās</i>	84,3%

8.tabula. NMP brigāžu darba rādītāji 2018. gadā.

Savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars no visiem izpildītajiem visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumiem valstī līdz 2014. gadam pakāpeniski nedaudz samazinājās, bet kopš 2015. gada ik gadu ir audzis - 2017. gadā sasniedzot 88,9%, bet 2018. gadā nebūtiski samazinājies, sasniedzot 88,2% (skat. 4. attēlu). Savlaicīgi (līdz 15 minūtēm) apkalpoto visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars pilsētās 2018. gadā bija **89,6%**, kas ir par 1,3 procentpunktiem mazāk kā 2017. gadā (2017. gadā – 90,8%), savukārt lauku teritorijās

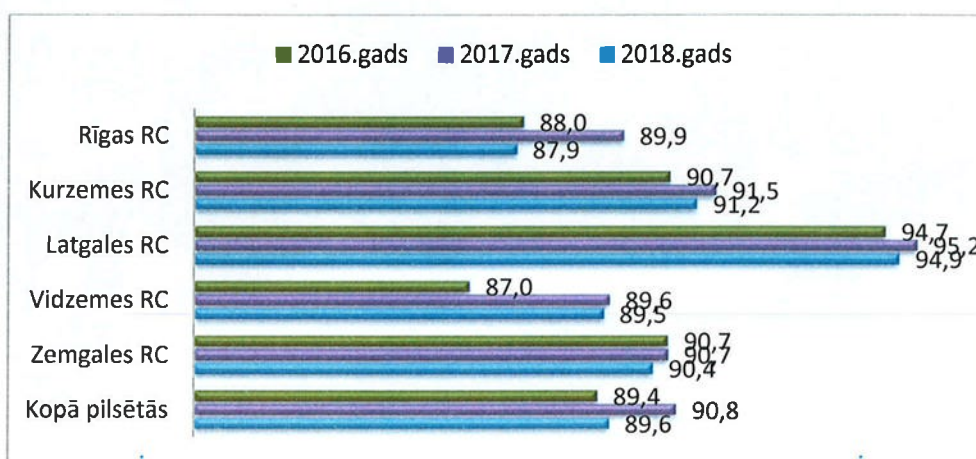
līdz 25 minūtēm apkalpoto izsaukumu īpatsvars bija **84,3%**, kas ir par 0,7 procentpunktu vairāk nekā 2017. gadā (2017. gadā - 83,6%).

4.attēls. Savlaicīgi izpildīto NMP brigāžu izsaukumu īpatsvara dinamika NMP dienestā, 2014. – 2018. gads

Šādas rādītāju izmaiņas 2018. gadā, ņemot vērā, ka samazinājies izpildīto izsaukumu skaits, varētu skaidrot ar personālrесурсu trūkumu, komplektējot NMP brigādes ikdienā.

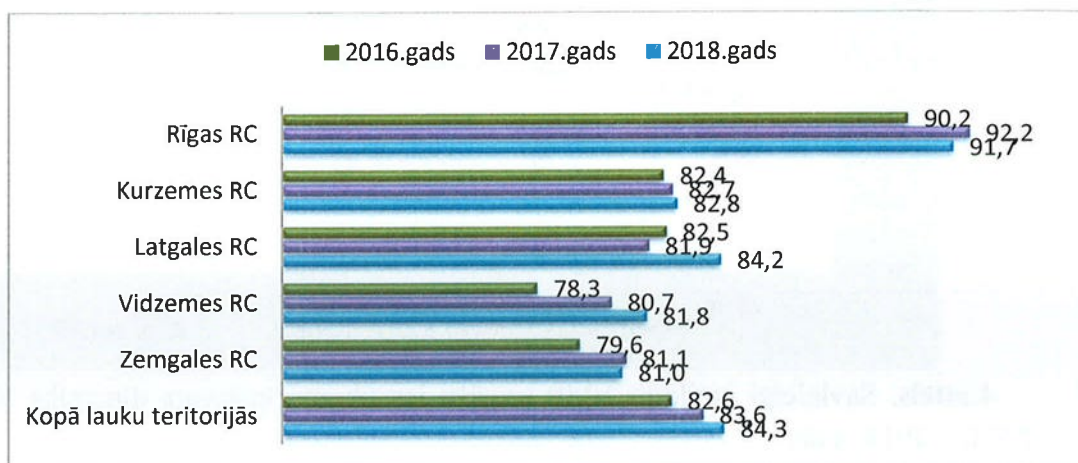
Savlaicīgi izpildīto visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu jeb sasniedzamības īpatsvara dinamika pilsētās un lauku teritorijās 2016.-2018. gadā redzama 5. un 6. attēlā. Lielākajā daļā novadu (n=52) pilsētu sasniedzamības rādītājs saglabājies virs 75%, bet 3 novadu pilsētās (Viesītē, Sedā un Ikšķilē) sasniedzamības rādītājs noslīdējis nedaudz zem 75%, salīdzinot ar 2017. gadu. Savukārt 21 novada pilsētā (Subatē, Piltenē, Pāvilostā, Sabilē, Cesvainē, Jaunjelgavā, Durbē, Ainažos, Stendē, Līgatnē, Baldonē, Aucē, Salaspilī, Valdemārpilī, Staicelē, Baložos, Lielvārdē, Varakļānos, Saulkrastos, Vangažos, Strenčos) sasniedzamības rādītājs ir zem 75% tāpat kā 2017. gadā, turklāt Cesvainē, Jaunjelgavā, Pāvilostā, Piltenē, Sabilē un Subatē rādītājs ir 25% un zemāks.

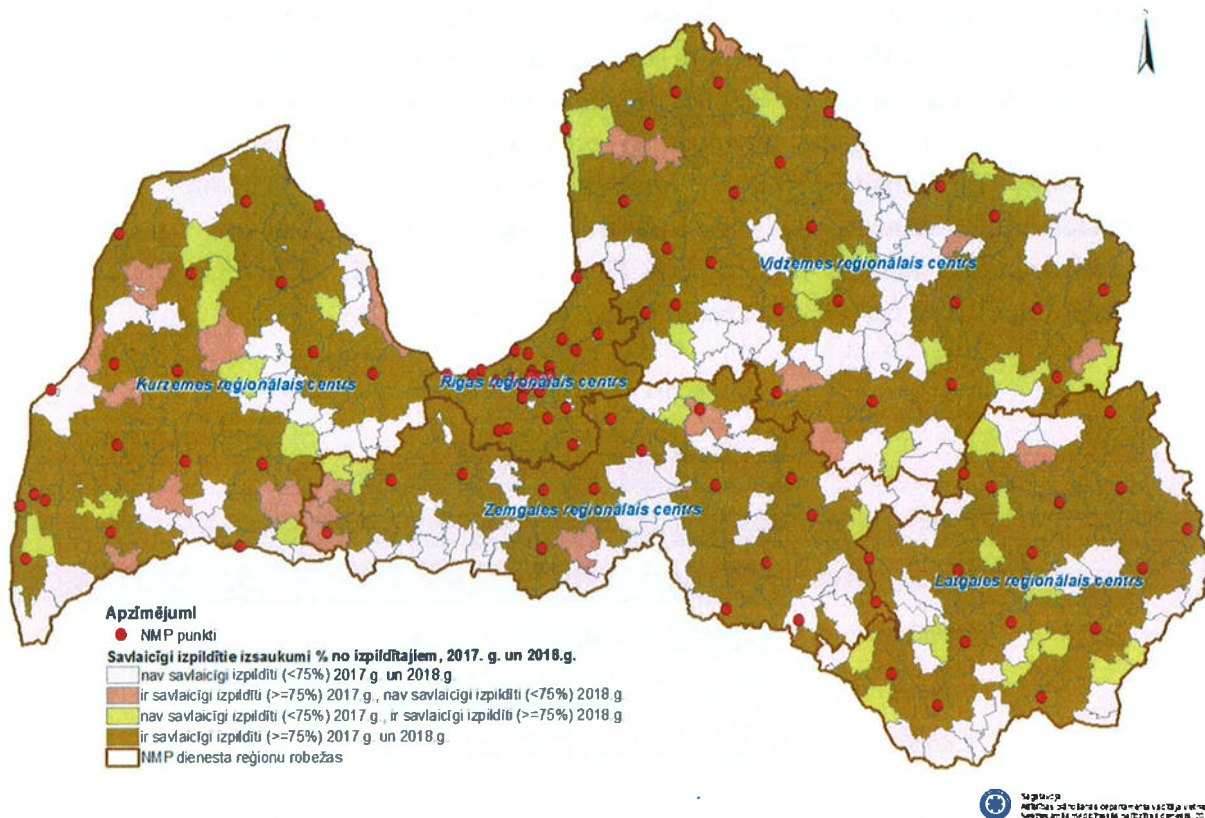
5.attēls. Savlaicīgi izpildīto NMP brigāžu visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvara dinamika pilsētās, 2016. – 2018. gads.

Lauku teritorijās 2018. gadā attiecībā pret 2017. gadu kopējais sasniedzamības rādītājs ir pieaudzis. 37 lauku teritoriālajās vienībās, kur sasniedzamība 2017. gadā bija zem 75%, 2018. gadā ir pakāpusies virs 75%, savukārt 23 lauku teritoriālajās vienībās tā ir noslīdējusi zem 75% salīdzinājumā ar 2017. gadu. 337 lauku teritoriālajās vienībās sasniedzamības rādītājs saglabājies virs 75%, kamēr 144 lauku teritoriālajās vienībās sasniedzamības rādītājs, kaut arī

atsevišķās teritorijās krietni uzlabojies (piemēram, Biķernieku pagastā, Birzgales pagastā, Embūtes pagastā, Ilzenes pagastā, Medumu pagastā, Nītaures pagastā, Skaistkalnes pagastā, Vaboles pagastā, Zentenes pagastā u.c.), tomēr saglabājies zem 75% (skat. 7.attēlu). Par iemeslu tam var būt ceļu infrastruktūra apvidū, teritorijas ģeogrāfiskais un sociāli ekonomiskais izvietojums.

6.attēls. Savlaicīgi izpildīto NMP brigāžu visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvara dinamika lauku teritorijās, 2016. – 2018. gads

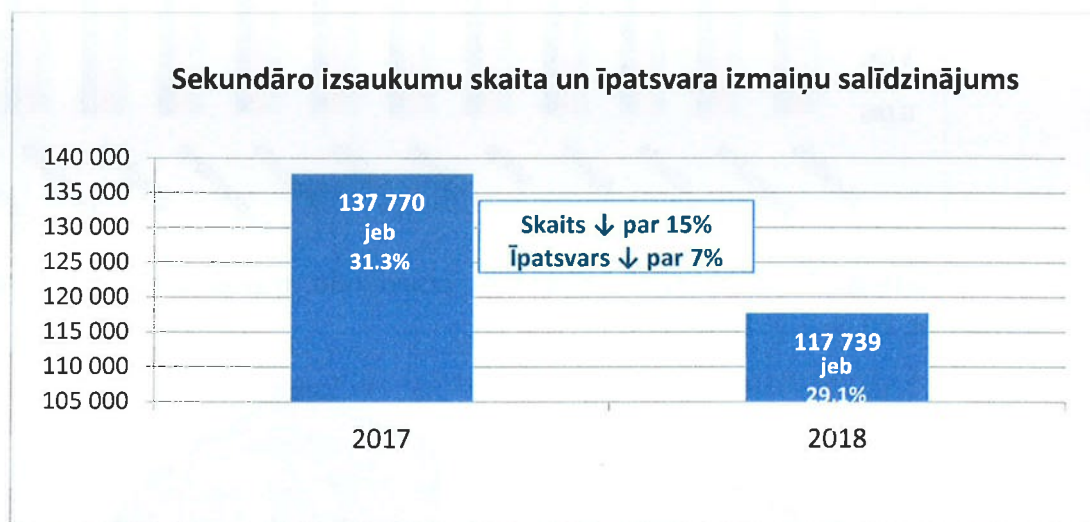

7.attēls. Savlaicīgi izpildītie izsaukumi (pilsētā līdz 15', lauku teritorijās līdz 25') % no izpildītajiem NMP brigāžu izsaukumiem 2017. un 2018. gadā

Lai arī vidējais savlaicīgi izpildīto neatliekamu izsaukumu īpatsvars pārsniedz MK 2018. gada 28. augusta noteikumu Nr.555 „Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība” noteiktās prasības, kas nosaka, ka pēc neatliekama izsaukuma saņemšanas NMP 75% gadījumu jānodrošina ne vēlāk kā 25 minūšu laikā, tomēr atsevišķos pagastos šis

rādītājs nepārsniedz pat 25%. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu pakalpojuma pieejamību visiem iedzīvotājiem, ir nepieciešams īstenot dažādus pasākumus veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai lauku iedzīvotājiem, piemēram, iesaistīt ģimenes ārstus un ģimenes ārstu praksēs strādājošas ārstniecības personas, attīstīt “ātrās reaģēšanas” (angļu val. - .first responder) veida brigādes.

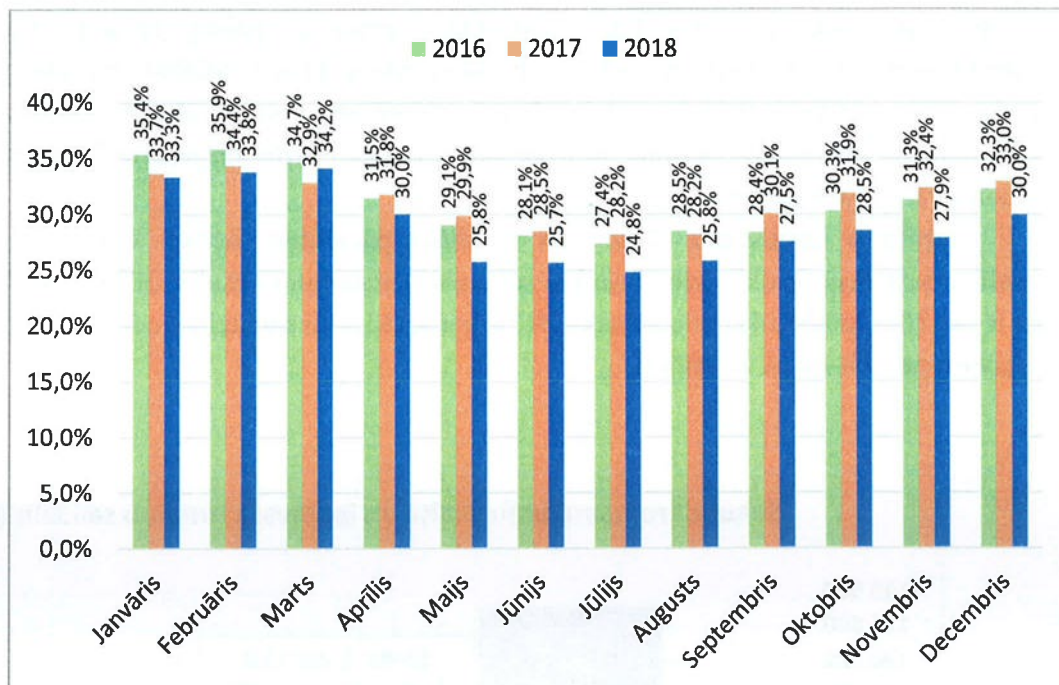
Izpildīto izsaukumu skaits, kā rezultātā pacientam netika konstatēts dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis jeb tā saukto sekundāro izsaukumu skaits, 2018. gadā bija 117 739, kas ir par 15% (n=20 141) mazāk nekā 2017. gadā, tādējādi samazinot arī sekundāro izsaukumu īpatsvaru par 7% (skat. 8. attēlu).

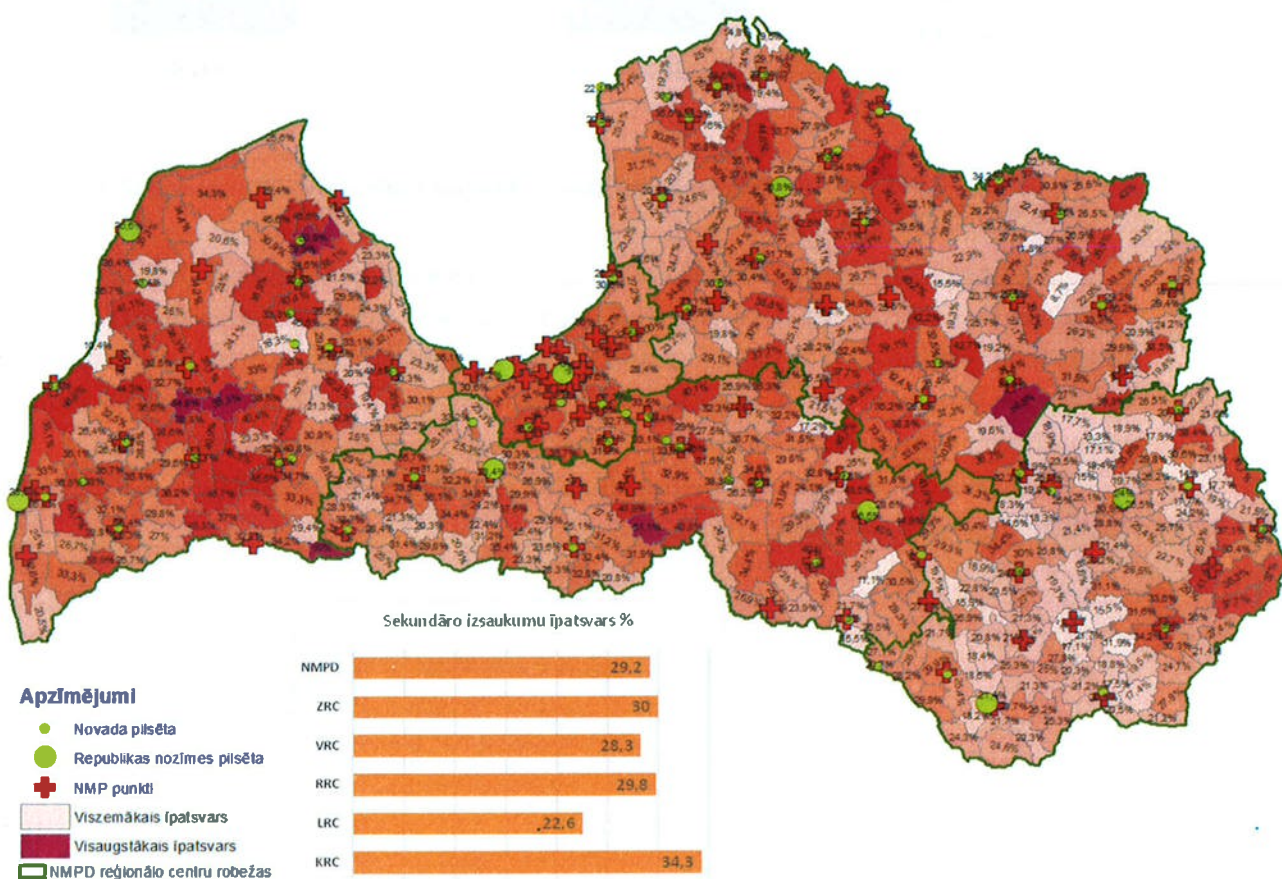
8.attēls. Sekundāro izsaukumu skaita un īpatsvara izmaiņu salīdzinājums, 2017. – 2018. gads

Viszemākais sekundāro izsaukumu īpatsvars vērojams vasaras un rudens mēnešos, bet visaugstākais – ziemā un pavasarī. (skat. 9. attēlu), kas skaidrojams ar gripas epidēmiju un paaugstinātu saslimstību ar akūtām respiratorām vīrusinfekcijām ziemas un pavasara sezonās, kad iedzīvotāji pastiprināti griežas NMP dienestā ar sūdzībām par augstu temperatūru, galvassāpēm, nogurumu un citām akūtu vīrusinfekciju radītām blakusparādībām.

Augstākais sekundāro izsaukumu īpatsvars starp RC, 2018. gadā bija KRC (34,3%), bet zemākais LRC (22,6%) (skat. 10. attēlu).

9.attēls. NMP diensta sekundāro izsaukumu īpatsvara dinamika sadalījumā pa mēnešiem, 2016. – 2018. gads

10.attēls. Sekundāro izsaukumu īpatsvars administratīvi teritoriālajās vienībās 2018. gadā

Lai izvērtētu sekundāro izsaukumu pieauguma iemeslus, 2018. gadā izveidota darba grupa, kura izstrādāja sekundāro izsaukumu mazināšanas plānu un veica plāna ieviešanas uzraudzību. Plāna mērķis bija samazināt sekundāro izsaukumu skaitu 2018. gadā, salīdzinot ar

2017. gadu, vismaz par 5%, izpildot mērķa izvirzītos uzdevumus, t.sk., iedzīvotāju informēšanu par alternatīvām iespējām saņemt palīdzību gadījumos, kad veselība un dzīvība nav apdraudēta un tika sasniegts sekundāro izsaukumu skaita samazinājums par 15%.

Pamatojoties uz to, ka ar 31.08.2018. spēku zaudēja 2013. gada 31. decembra MK noteikumi Nr.1529, kur 199.2. punktā bija minēts, ka NMP dienesta brigāde NMP sniedz notikuma vietā vai sabiedriskā vietā, un no 01.09.2018. stājās spēkā 2018. gada 6. septembra MK noteikumi Nr.555, kur 118.punktā vairs nav noteikts, ka sabiedriskā vieta ir pamats izsaukumu uzskatīt par dzīvībai un veselībai kritisku, NMP dienesta Sekundāro izsaukumu mazināšanas darba grupā pieņēma lēmumu no 01.01.2019. sekundāro izsaukumu atlasei izmantot citus atlases kritērijus, neierobežojot izsaukuma vietu, bet kritērijos ietverot izpildītus izsaukumus jebkurā izsaukuma vietā, lai sekundāro izsaukumu atlase būtu pēc iespējas objektīvāka un precīzāka. Papildinot esošos sekundāro izsaukumu kritērijus ar parējām izsaukumu vietām, sekundāro izsaukumu skaits 2018.gadā palielinās par 22% jeb n=26 102 (skat 11. attēlu).

11.attēls. 2018. gada sekundārie izsaukumi pēc esošajiem un jaunajiem atlases kritērijiem

11.2 Operatīvās vadības centra darbība

2018. gadā NMP dienesta OVC ienākošo zvanu skaits bija **570 558**, kas ir par 45 154 zvaniem jeb **7,3% mazāk nekā 2017. gadā**, kas saistīts ar aktīvu iedzīvotāju informēšanu 2018. gadā par gadījumiem, kādos nepieciešams saukt neatliekamo medicīnisko palīdzību un kādos palīdzība jāmeklē pie ģimenes ārsta u.c. Tāpat arī **pieteiktie izsaukumi samazinājušies par 34 236 izsaukumiem jeb 7,4%**, sasniedzot 425 093 izsaukumus. NMP brigādes nosūtītas 403 911 izsaukumā, kas ir par 8,3% jeb 36 590 izsaukumiem mazāk nekā 2017. gadā.

Analizējot 2018. gada telefonijas risinājuma fiksētos datus, konstatēts, ka **nepaceltie zvani** NMP dienestā sastāda **1%** (2017.g. rādītājs bija 0,6%) no ienākošajiem zvaniem, kas saistīts ar būtisku izsaukumu pieņemšanas dispečeru trūkumu (Eiropas ārkārtas palīdzības tālruņa asociācijas standarts < 12 %). **<15 sekunžu laikā pacelto zvanu skaits sastāda 99,5%** (noteiktais kritērijs 80%). 2018. gadā izsaukuma pieņemšanas vidējais laiks visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumos bija 1,9 min tāpat kā 2017. gadā. Pārskata gadā **50 571 jeb 8,9%** uz 113 ienākošo zvanu noslēgušies ar konsultāciju (2017.g. 8,3%). **Konsultāciju – atteikumu skaits 2018. gadā bija 21 182 jeb 5,0%** no pieteiktajiem izsaukumiem (2017. gadā – 4,1%), kas saistīts ar aktīvāku izsaukumu šķirošanu atbilstoši izsaukuma iemeslam.

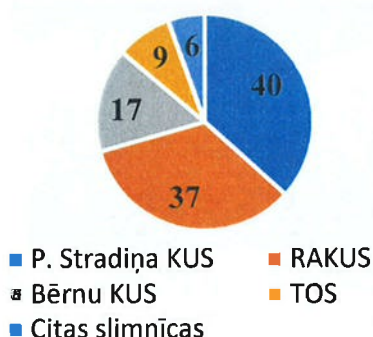
2018. gadā telefoniski saņemtas, mājas lapā, sociālajos tīklos vai medijos fiksētas un NMP dienestā par OVC darbu reģistrētas 40 sūdzības, no kurām pamatotas vai daļēji pamatotas bijušas 7. Papildus rakstiskā formā saņemtas 6 sūdzības, no kurām 2 bijušas pamatotas.

11.3 Specializētās medicīnas centra darbība

SMC galvenie uzdevumi:

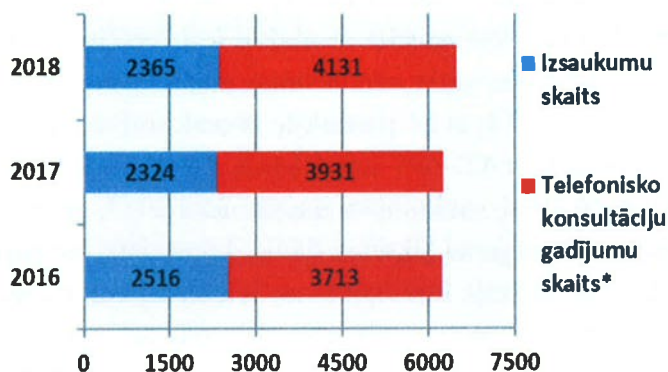
- nodrošināt telefoniskās konsultācijas slimnīcām, NMP brigādēm, kuģiem;
- nodrošināt operācijas, manipulācijas, konsultācijas uz vietas slimnīcās un kritiski slimu pacientu medicīnisko transportēšanu uz citām republikas slimnīcām;
- nodrošināt pacientu medicīnisko transportēšanu uz/no ārvalstīm;
- koordinēt, nodrošināt medicīnisko palīdzību valsts nozīmes publiskos pasākumos.

Operatīvo darbību diennakts režīmā nodrošina divi SMC vadības dispečeri, piecas īpaši aprīkotas reanimācijas brigādes (divas pieaugušajiem, viena bērniem, divas jaundzimušajiem) un citi mediķi 18 dažādās specialitātēs. Tiek piesaistīti arī citi speciālisti, noslēdzot līgumu par konkrētu izsaukumu. Pastāvīgā gatavības režīmā atrodas 7 OMT un autovadītāji. Operāciju māsa strādā dežūru režīmā, kuras uzdevumos ietilpst uzraudzīt ķirurģisko instrumentu gatavību darbam un nepieciešamības gadījumā doties izsaukumā ar ārstu.

SMC ārsti (n=109) savas profesionālās iemaņas uztur, ikdienā strādājot universitātes klīnikās vai specializētajās slimnīcās. Atbilstoši 12. attēlam, 86 no ārstiem (katrā specialitātē pa vienam) strādā „mājas dežūru režīmā”, un pēc dispečeru zvana konsultē pa telefonu vai dodas izsaukumā.

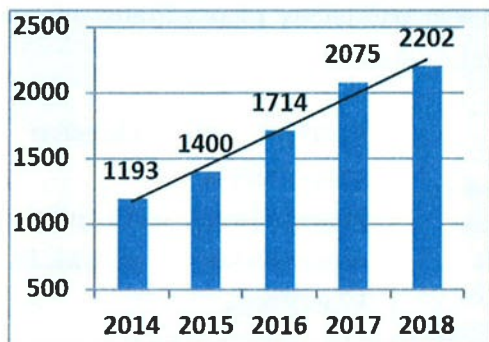
12.attēls. SMC ārstu pamata darbavietas 2018. gadā

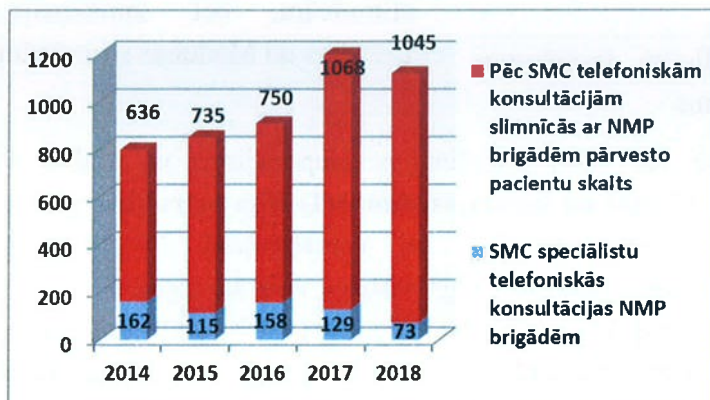
*Viens telefoniskās konsultācijas gadījums dežūras laikā var ietvert vairākas sarunas un vizuālās diagnostikas rezultātu izvērtēšanas. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par 4% palielinājies kopējais pieprasījums pēc SMC atbalsta. 2018. gadā pieaudzis SMC izsaukumu skaits.

13.attēls. SMC konsultācijas pa telefonu un izsaukumi

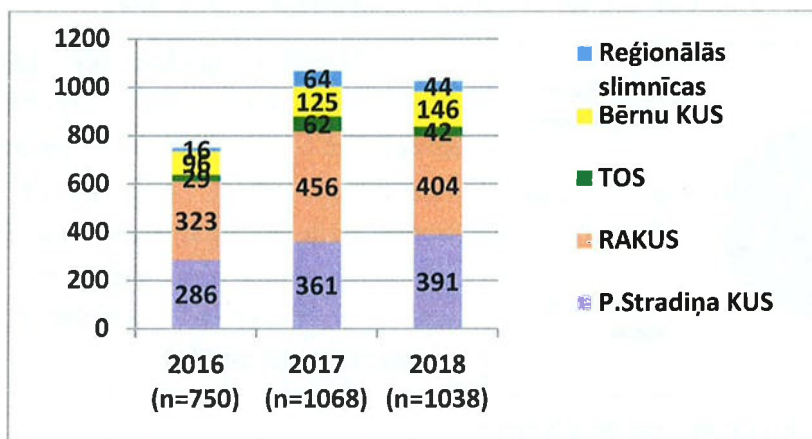
Telemedicīnas (CT, MR, EKG) pakalpojumu aizvien plašāka izmantošana (85% pieaugums pēdējo piecu gadu laikā) rada iespēju savlaicīgāk un adekvātāk izvērtēt pacientam nepieciešamās palīdzības veidus un atpazīt gadījumus, kad kolēģus nepieciešams konsultēt tikai pa telefonu (skat. 14.attēlu). Līdz ar to iespējams izvairīties no SMC personāla, OMT vadītāju un NMP brigāžu nelietderīga noslogojuma un sekmīgāk izvērtēt situācijas, kad NMP brigādes iesaistīšana ir mērķtiecīga un pamatota.

14.attēls. No attāluma vērtēto diagnostikas izmeklējumu skaits

15.attēls. SMC un NMP brigāžu sadarbība

16.attēls. Pēc SMC konsultācijām ar NMP brigādēm veikto medicīnisko transportēšanu galamērķi

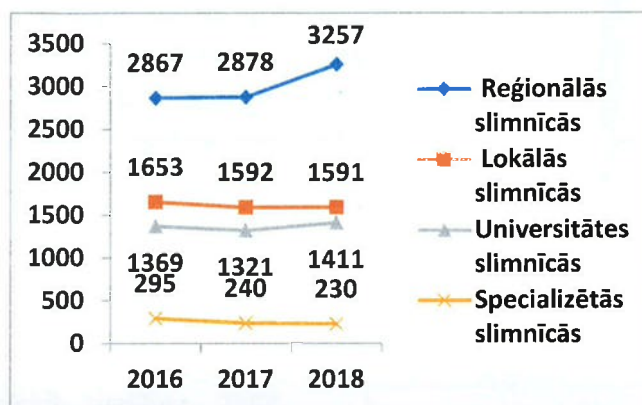
Telemedicīnas tehnoloģiskās iespējas šobrīd ir visās slimnīcās, kur nodrošina NMP. Visvairāk vizuālās diagnostikas izmeklējumu novērtēšanu no attāluma lūdz izmantot speciālisti no Jelgavas, Vidzemes, Jēkabpils, Liepājas, Ventspils un Ogres slimnīcām.

SMC vadības dispečeru un OVC galvenā dežūrārsta savstarpējā komunikācija dod iespēju racionālāk koordinēt NMP dienesta resursus gan pacientu medicīniskajā transportēšanā, gan arī ārstu speciālistu konsultāciju organizēšanā NMP brigāžu personālam (skat. 15. attēlu).

Pēc SMC konsultācijām slimnīcām 24% gadījumu pacientus uz augstākā līmeņa slimnīcām transportēja NMP brigādes. Īpaši svarīgi tas bija gadījumos, kad ārstēšanas rezultātu ietekmēja laiks. Pēc SMC sniegtajām konsultācijām NMP brigādēm 56% gadījumu pacientus transportēja tieši uz universitātes klīnikām (skat. 16.attēlu).

Kopumā SMC speciālisti snieguši atbalstu saviem kolēģiem 29 Latvijas ārstniecības iestādēs, 238 gadījumos ir organizēti telefonisko konsultāciju konsiliji, 35 gadījumos vienlaicīgi izsaukumos ir devušies vairāki speciālisti. Izsaukumos uz republikas slimnīcām 993 gadījumos veiktas operācijas vai manipulācijas, 1125 gadījumos pacienti pārvesti uz citiem stacionāriem ar SMC brigādēm, bet 255 gadījumos nodrošinātas speciālistu konsultācijas uz

vietas slimnīcās. Par specializētās medicīniskās palīdzības pieprasījuma apjomu slimnīcās liecina telefonisko konsultāciju un izsaukumu kopskaits.

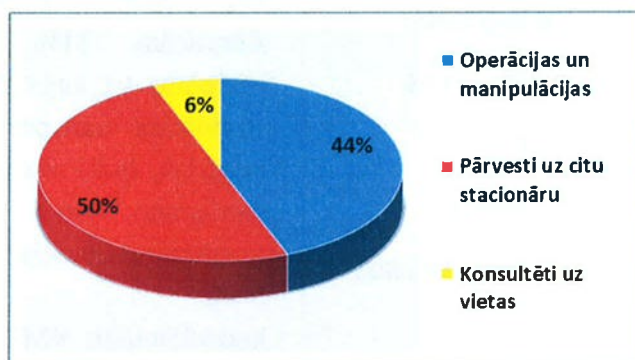
17.attēls. SMC konsultāciju un izsaukumu pieprasījums

Vērtējot pa slimnīcu grupām, specializētās palīdzības pieprasījums ievērojami pieaudzis reģionālajās slimnīcās (skat. 17.attēlu.).

Visvairāk 2018. gadā pieaudzis pieprasījums no Vidzemes, Jelgavas, Daugavpils, Ventspils, Rēzeknes slimnīcām, bet samazinājies no Liepājas un Madonas slimnīcām.

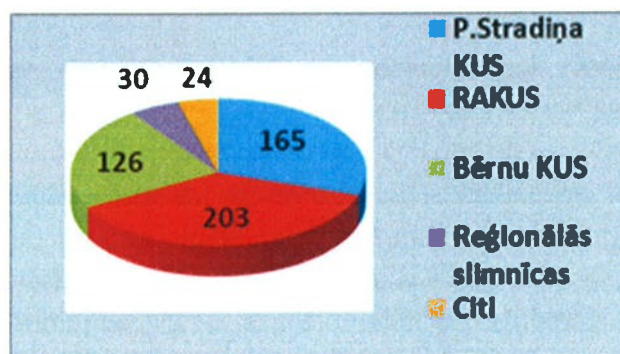
Lokālo slimnīcu grupā par 40% palielinājies pieprasījums no Balvu slimnīcas. **Pieprasītākie speciālisti reģionālajās un lokālajās slimnīcās bija neiroķirurgi, kardiologi, reanimatologi, neonatologi, gastroenterologi un vertebrologi.** Par 40% pieaudzis pieprasījums pēc bērnu speciālistiem (reanimatologs, ķirurgs, neiroķirurgs).

Pieaugušo reanimāciju (turpmāk – RAN) brigādēm 76% gadījumu bija primārās steidzamības izsaukumi, savukārt 7% gadījumu reanimatologi konsultēja un piedalījās ārstēšanas procesā uz vietas slimnīcās un pacientu transportēšanu neveica. Ar helikopteru no Daugavpils, Alūksnes, Jēkabpils, Rēzeknes, Balvu slimnīcām, Prāmjiem “Izabella” un “Romantika”, kā arī no slimnīcas Polijā SMC brigādes transportēja 12 pacientus.

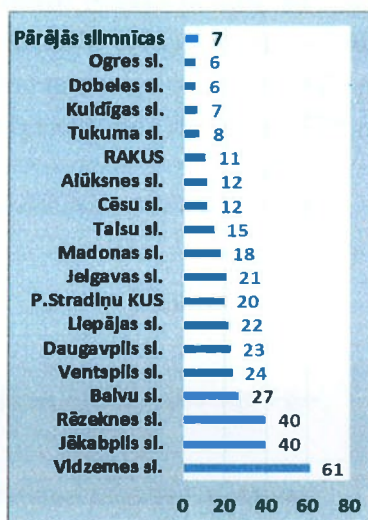

18.attēls. SMC izsaukumi uz republikas slimnīcām, 2018. gads

Vairākus gadus pēc kārtas SMC izsaukumi uz republikas slimnīcām rezultējas aptuveni līdzvērtīgi. Pusi no pacientiem transportēja uz citām slimnīcām, 44% gadījumos veica operācijas, bet 6% gadījumu pacientus konsultēja uz vietas (skat. 18. attēlu).

19.attēls. Transportēšanu ar SMC brigādēm (izņemot neonatologu brigādi) galamērķi, 2018. gads

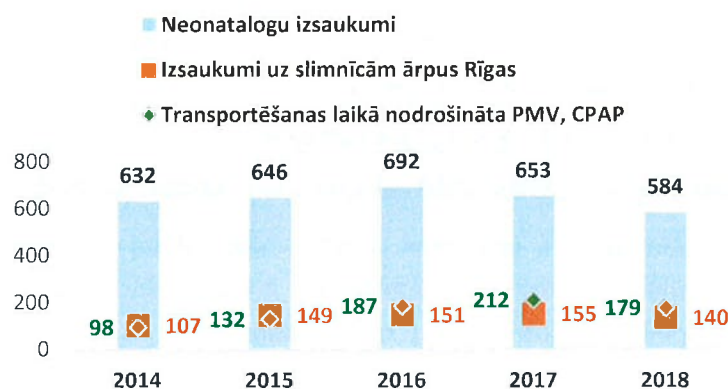

20.attēls. No slimnīcām ar picaugušo RAN brigādi transportētie pacienti, 2018. gads

21.attēls. No slimnīcām ar bērnu RAN brigādi transportētie pacienti, 2018. gads

Izsaukumu skaits SMC neonatologiem samazinājies atbilstoši dzimstības samazinājumam valstī un, tāpat kā iepriekšējos gados, ir 3% no kopējā jaundzimušo skaita. Ceturtdaļā izsaukumu (24%) neonatologu brigāde devās uz ārpus Rīgas esošām slimnīcām. Savukārt 26% gadījumu neonatologu brigādei bija primārās steidzamības izsaukumi (skat. 22. attēlu), bet 31% no izsaukumiem tika nodrošināta plaušu mākslīgā ventilācija (PMV) vai CPAP (elpošanu nodrošina terapija). Hipotermijas iekārta transportēšanas laikā tika izmantota 10 jaundzimušajiem. **Kopš 2018. gada 1. jūlija katru dienu uz līnijas ir divas speciāli aprīkotas neonatologu brigādes.** Īpašs ieguvums tas ir bijis situācijās, kad neatliekami jānodrošina ilglaicīgos izsaukumos uz republikas slimnīcām.

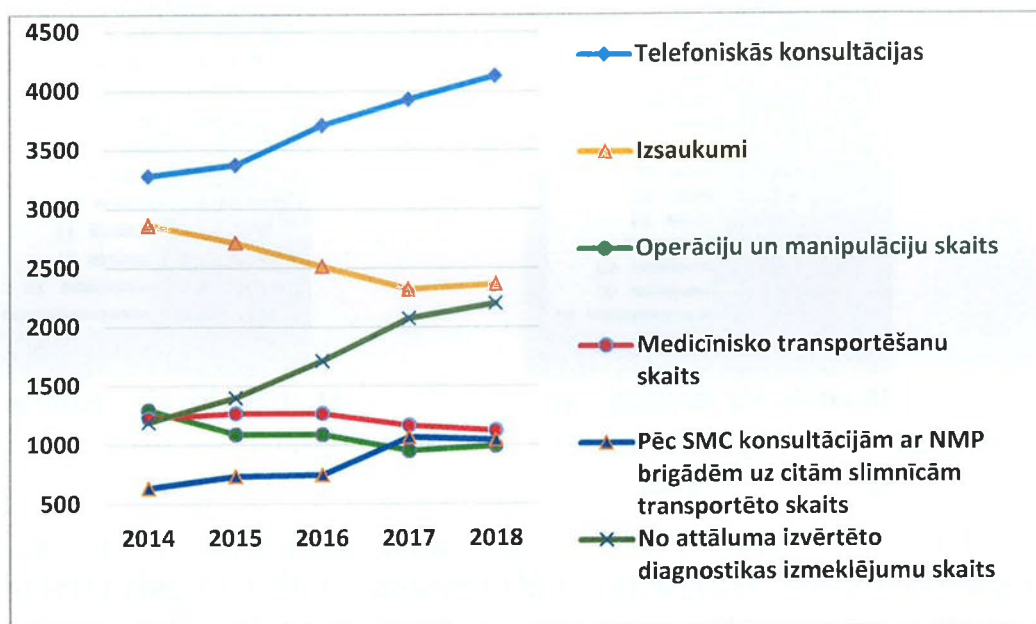

22.attēls. Neonatologa brigādes izsaukumi

SMC speciālisti vairākkārtīgi ir konsultējuši kuģu personālu, 13 gadījumos brigādes veikušas pacientu medicīnisko transportēšanu no ārvalsts medicīnas klīnikām uz Latvijas ārstniecības iestādēm vai otrādi, kā arī tika koordinēta un nodrošināta medicīniskā palīdzība valsts nozīmes un citos publiskos pasākumos.

Specializētās medicīniskās palīdzības organizēšanas veidi pēdējos gados ir mainījušies. **Pilnveidots telefonisko konsultāciju un konsīliju process, līdz ar to medicīniskā palīdzība**

tika nodrošināta savlaicīgāk, atbilstošākā veidā un racionālāk izmantojot NMP dienesta resursus (skat. 23. attēlu un 9. tabulu). Veiksmīgi sadarbojoties ar OVC, pacienti pēc SMC speciālistu konsultācijām tika transportēti uz atbilstošākām slimnīcām arī ar NMP brigādēm. Telemedicīnas izmantošanas pieaugums ir devis iespēju SMC izsaukumos sasniegt augstu operāciju aktivitāti (torakāliem ķirurgiem 94%; neiroķirurgiem un vertebrologiem 91%; asinsvadu ķirurgiem 80%; sejas žokļu ķirurgiem 87% un bērnu neiroķirurgiem 90%).

23.attēls. SMC darbību raksturojošo rādītāju korelācija

Konsultācijas un izsaukumi kopā (SMC aktivitātes kopā)	6 % ↑
Telefoniskās konsultācijas	26 % ↑
Izsaukumi	17% ↓
Operācijas un manipulācijas	23% ↓
Medicīniskā transportēšana	8 % ↓
Pēc SMC konsultācijām ar NMP brigādēm uz citām slimnīcām transportēto skaits	64 % ↑
No attāluma izvērtētie diagnostikas izmeklējumi	84% ↑
Operācijas, izmantojot vizuālo diagnostiku no attāluma	19 % ↑

9.tabula. Specializētās NMP raksturojošo rādītāju dinamika 5 gadu laikā

Joprojām aktuāla problēma ir SMC speciālistu nepietiekamais atalgojums un tādu speciālistu trūkums, kuriem ir atbilstoša kompetence strādāt SMC. Specializētās NMP sniegšanai republikas slimnīcās ir nepieciešami ārsti, kuri savas profesionālās iemaņas un prasmes uztur ikdienā, strādājot universitātes vai specializētajās slimnīcās. **Lielākajā daļā gadījumu SMC ārstu iesaistīšanās kritiski slimu pacientu ārstēšanā republikas slimnīcās ir vienīgā alternatīva, kas var sekmēt šo pacientu dzīvības glābšanu un izveseļošanos.** Vadošo klīniku augsti kvalificētiem speciālistiem dežūras SMC ir papildu darbs, tādēļ līdz šim esošais atalgojums nebija pietiekoši motivējošs, lai ieinteresētu ārstus pēc ikdienas darba turpināt sarežģītas un nogurdinošas dežūras SMC.

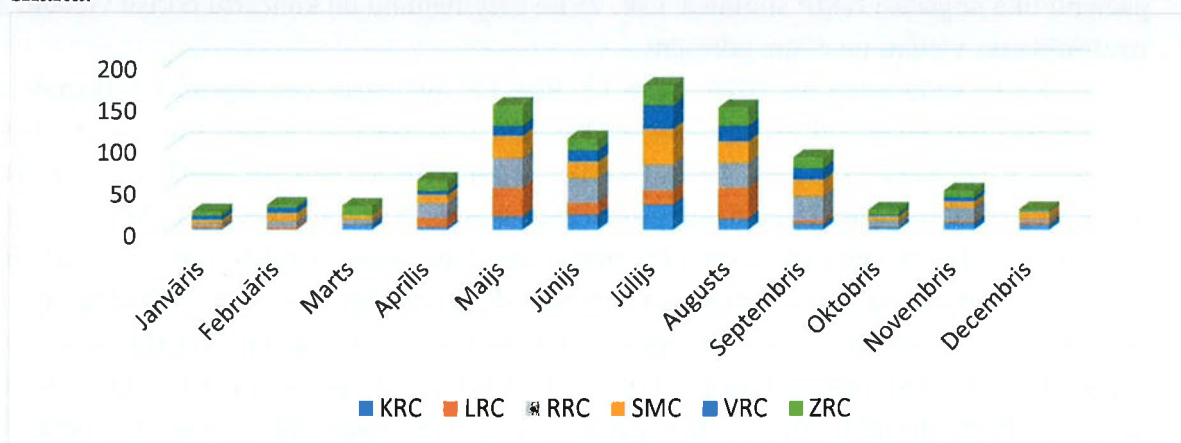
2018. gadā tika sagatavota un gada nogalē ārstniecības iestādēm nosūtīta informācija par SMC telefoniskām konsultācijām, izsaukumiem un to rezultātiem. Vienlaikus tika veikta arī ārstniecības iestāžu aptauja par apmierinātību ar SMC darbu un priekšlikumiem turpmākai

sadarbībai. Rezultātu apkopošana un izvērtēšana paredzēta 2019. gada pirmajā pusē. Turpināsies arī jauna OMT un speciālā aprīkojuma iegādes organizēšana neonatologu brigādei un mūsdienīgu spēka instrumentu nodrošināšana neiroķirurgiem un sejas-žokļu ķirurgiem.

12. Maksas pakalpojumu nodrošināšana

12.1 Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos

Pārskata periodā NMP dienests nodrošinājis medicīnisko palīdzību 461 (2017.g.-733) dažāda mēroga publiskos pasākumos, un to medicīniskajā nodrošināšanā tika iesaistītas 886 (2017. g. - 905) resursu vienības (24. attēls). Tikuši noslēgti un izpildīti 17 (2017. g.-23) līgumi par medicīniskās palīdzības nodrošināšanu pasākumos, kas ilgst vairākas dienas un/vai norisinās vairākās vietās Latvijā. Dežūru skaita samazinājums pasākumos, salīdzinot ar 2017. gadu, skaidrojams ar cilvēkresursu trūkumu un ierobežojumiem pieļaujamo darba stundu skaitā.

24.attēls. NMP dienesta struktūrvienību brigāžu dežūru skaits publiskos pasākumos 2018. gadā

Cilvēkresursu, medicīnisko un materiāli tehnisko resursu piesaiste medicīniskās palīdzības nodrošinājumam tikusi organizēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un atbilstoši pasākumu organizatoru sniegtajai informācijai par plānotā pasākuma raksturu, norises laiku, riskiem un īpašajiem apstākļiem. Biežāk medicīniskās palīdzības nodrošināšanai bijuši pietiekami viena NMP dienesta RC resursi, kura pamatdarbības teritorijā pasākums noritējis, vai SMC resursi. Atsevišķos gadījumos palīdzības nodrošināšanā iesaistīti vienlaikus vairāku RC, SMC un citu struktūrvienību resursi. Pārskata periodā veiksmīgi turpinājusies sadarbība ar citiem operatīvajiem dienestiem un Latvijas Sarkanā Krusta (turpmāk – LSK) pirmās palīdzības sniedzējiem.

Medicīniskā palīdzība nodrošināta vērienīgu kultūras un sporta norišu dalībniekiem un apmeklētājiem, plaši apmeklētos koncertos ar pasaulē slavenu skatuves zvaigžņu piedalīšanos, mūzikas festivālos „Positivus” un „Summer Sound”. Kā ik gadu palīdzība nodrošināta arī sporta pasākumos ar lielu dalībnieku skaitu, t.sk. Lattelecom Rīgas Maratonā 2018, Eiropas U18 čempionātā basketbolā vīriešiem Rīgā, Liepājā un Ventspilī, Skolēnu sporta un prāta sacensībās „ZZ Čempionāts 2018”, Latvijas Virslīgas futbola spēlēs un Taku skriešanas sacensībās "Stirnu buks" visā Latvijas teritorijā. Pacienti publiskos pasākumos galvenokārt diagnosticētas nelielas traumas, gastrointestinālo funkciju traucējumi, akūtas respiratoras sasilšanas, karstuma un pārslodzes ietekmē radušās sirds - asinsvadu sistēmas problēmas, hronisku slimību paasinājumi.

Laikā no 2018. gada 30. jūnija līdz 9. jūlijam **NMP dienests nodrošināja medicīnisko palīdzību Latvijas Simtgadei veltīto XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku (turpmāk – Svētku) dalībniekiem un apmeklētājiem.** NMP dienests Svētku pasākumos nodrošināja cilvēkresursu, medikamentu un materiāli tehnisko resursu plānošanu un organizēšanu 16 norišu vietās, 63 pasākumos. Medicīniskās palīdzības nodrošināšanā Svētku laikā iesaistījās vairāk nekā 400 palīdzības sniedzēji, pasākumu norisēs vietās vienlaikus palīdzību sniedza 15 līdz 125 darbinieki dienā. Medicīniskās palīdzības sniegšanai Svētku norišu vietās palīdzību sniedza sekojoši resursi: mediķu komandas medicīnas punktos – teltīs, reanimācijas brigādes, NM ārstu brigādes, NM ārsta palīgu brigādes, ārsti - traumatologi un kardiologi medicīniskajās teltīs, NM ārsta palīgi individuālām dežūrām, pirmās palīdzības LSK posteņi; norisēs ar lielāko dalībnieku skaitu medicīniskās palīdzības nodrošinājumu pārraudzīja Vadības ārsts. Svētku pasākumu dalībnieki un apmeklētāji kopumā 5769 reizes pēc palīdzības vērsās pie NMP dienesta mediķiem un LSK pirmās palīdzības sniedzējiem, no kuriem 100 pacienti tika nogādāti NMP slimnīcā, t.sk. 75 no mēģinājumu un koncertu norišu vietām, 25 no izmitināšanas vietām un citām adresēm.

Kā ik gadu laikā no 2018. gada 12. līdz 15. augustam pēc iepriekš saskaņota plāna medicīniskā palīdzība nodrošināta Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos. Savukārt 2018. gada 23. un 24. septembrī tika **organizēta un sniegta medicīniskā palīdzība Viņa Svētības pāvesta Franciska pastorālās vizītes Latvijā norises laikā.** Ņemot vērā pasākuma unikalitāti un nepieciešamību nodrošināt īpaši augstu drošības līmeni, medicīniskie resursi tika plānoti, paredzot lielu skaitu cietušo, t.sk. terora akta gadījumā. Palīdzības sniegšanā dežūrām Rīgā un Aglonas Svētvietā tika nodrošinātas trīs reanimācijas brigādes, deviņas ārsta palīgu brigādes, divas medicīniskās teltis, kā arī vairākas Latvijas Sarkanā Krusta medicīniskās vienības. Nopietns plānošanas un organizēšanas darbs sadarbībā ar citiem operatīvajiem dienestiem tika veikts gatavojoties Latvijas Valsts Simtgades pasākumiem 18. novembrī Rīgā.

Pārskata periodā Medicīnisko maksas pakalpojumu (turpmāk – MMP) nodaļā saņemti un reģistrēti informatīvie 1688 ziņojumi par publiskajiem pasākumiem, kuru norisei bijis nepieciešams NMP dienesta atbalsts, NMP brigādes operatīvi uz norises vietu nosūtīt nepieciešamības gadījumā pēc rīkotāju atbildīgās personas pieprasījuma.

Regulāri visa pārskata gada laikā, tikusi saskaņota rīcība NMP nodrošināšanai augsta līmeņa ārstu amatpersonu vizīšu laikā Latvijā, kā arī augstu Latvijas amatpersonu darba braucienu laikā. Pēc atbildīgo institūciju pieprasījuma, nodrošināta paaugstināta gatavība sniegt NMP visā valsts teritorijā personām, kurām tiek nodrošināta personīgā apsardze. Nodrošināta līguma par medicīnisko pakalpojumu nodrošināšanu Valsts Prezidenta kancelejas vajadzībām izpilde.

12.2 Repatriācijas uz/no ārvalstīm

Pārskata periodā NMP dienests iesaistījies 55 (2017. g. - 47) pacientu medicīnisko repatriāciju un evakuāciju koordinēšanā un nodrošināšanā. Organizēta 30 pacientu evakuācija uz ārstniecības iestādēm mītnes zemē un 25 personu repatriācija uz Latviju. Pārskata periodā tikušas sniegtas konsultācijas par transportēšanas iespējām, plānots maršruts un aprēķināti paredzamie ar repatriāciju saistītie izdevumi arī gadījumos, kad pacienta medicīniskai evakuācijai piesaistīti citi pakalpojumu sniedzēji. Pacientu medicīniskajā repatriācijai tika izmantots gan sauszemes, gan gaisa un ūdens transports. Latvijas valsts piederīgajiem medicīniskā repatriācija bijusi nepieciešama galvenokārt traumu un psihiatrisku saslimšanu gadījumos.

2018. gadā pacienti uz Latviju tika transportēti no Somijas, Taizemes, Nīderlandes, Lietuvas, Spānijas, Turcijas, Norvēģijas, Šveices, Ungārijas, Indijas, Zviedrijas, Honkongas, Lielbritānijas. Nodrošinot pacientu medicīnisko transportēšanu starptautiskā līmenī, NMP dienests sadarbojās ar Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas Konsulāro departamentu, Latvijas Republikas vēstniecībām un konsulātiem ārvalstīs, Valsts robežsardzi, kā arī ārvalstu partneriem.

12.3 Norēķini par NMP dienesta sniegtajiem medicīniskajiem maksas pakalpojumiem

MMP nodaļa 2018. gadā elektroniski noformējusi 6726 (2017.g. - 5328) rēķinus par NMP dienesta sniegtajiem medicīniskajiem maksas pakalpojumiem, t.sk. RVS Horizon noformēti 5827 (2017. g. - 4 418) privātpersonām izsniegtie rēķini.

Kopš 2018. gada 14. maija MMP nodaļā tiek sagatavoti rēķini pacientiem gadījumos, kad NMP dienesta brigāde izsaukumu vietā konstatējusi izsaukuma neatbilstību NMP dienesta pakalpojuma saturam, kad pacientam neatliekama medicīniska palīdzība nav nepieciešama vai izsaucejs apzināti maldinājis NMP dienesta izsaukumu pieņemšanas dispečeru.

Pārskata periodā sagatavotas un nosūtītas atgādinājuma vēstules par neapmaksātiem rēķiniem. 2018. gadā parādu piedziņā turpināta sadarbība ar uzņēmumu Intrum. Veikts skaidrojošs darbs par NMP dienesta darba specifiku, gan veicot telefoniskas pārrunas ar pacientiem, kuriem sniegtā medicīniskā palīdzība nav bijusi uzskatāma par neatliekamu, gan rakstveidā atbildot uz apstrīdētiem NMP dienesta rēķiniem. Pārskata periodā juridiskām un fiziskām personām, un medicīnisko pakalpojumu sniegšanā iesaistītiem NMP dienesta darbiniekiem sniegts liels skaits telefonisku konsultāciju par maksas pakalpojumu saņemšanas un apmaksas kārtību.

13.Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai

13.1 Kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošana

NMP dienesta darbības uzlabošanai un efektivitātes celšanai, NMP dienestā ir izveidota un pastāvīgi tiek pilnveidota kvalitātes vadības sistēma atbilstoši standarta ISO 9001:2015 „Kvalitātes pārvaldības sistēma. Prasības.” prasībām. 2018. gadā procesu vadības ietvaros atbilstoši NMP dienesta kvalitātes sistēmas pilnveidošanas plānam tika pilnveidota NMP dienesta kvalitātes sistēmas dokumentācija – izstrādātas un aktualizētas 29 procedūras un 2 metodiskās rekomendācijas. NMP dienesta procesu uzlabošanai un pilnveidošanai sagatavots un apstiprināts kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošanas plāns.

Galvenie pilnveidojumi procesu norisē 2018. gadā veikti šādās jomās:

- NMP dienesta darbinieku ievadišana darbā. Ieviests pilotprojekts mentordarbības programmas īstenošanai;
- Aktīvo Ila un IIb klases medicīnisko ierīču pārvaldība;
- Risku vadības procesa ieviešana.

NMP dienesta kvalitātes vadības sistēmas efektivitāte un atbilstība standarta ISO 9001:20015 „Kvalitātes pārvaldības sistēma. Prasības.” un normatīvo aktu prasībām tiek regulāri pārskatīta un identificētas kvalitātes vadības sistēmā nepieciešamās izmaiņas.

13.2 Vadības audits un iekšējā kontrole

Pārskata gadā Audita nodaļa veikusi divus uz risku novērtējumu balstītus iekšējos auditus:

- Funkciju nodrošināšana IT un sakaru nodrošinājuma nodaļā;
- Darbiniekam nepieciešamo zināšanu un praktisko iemaņu iegūšana, pielietošana, novērtēšana un pilnveide neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas nodrošināšanai.

Auditu ietvaros novērtēta NMP dienesta iekšējās kontroles sistēmas atbilstība tiesību aktiem, darbība un efektivitāte. Auditu rezultātā secināts, ka iekšējās kontroles sistēmas darbība ir pilnveidojama un sniegti 9 ieteikumi procesu uzlabošanai (3 augstas prioritātes ieteikumi, 6 – vidējas prioritātes). Iekšējie auditori veica apstiprināto ieteikumu ieviešanas uzraudzību un reizi pusgadā informēja NMP dienesta vadību par ieteikumu ieviešanas progresu.

Audita nodaļa vadības uzdevumā papildus veikusi pārbaudi par RRC personāla plānošanas un nodrošināšanas atbilstību normatīvajiem aktiem, kā rezultātā izteikti astoņi priekšlikumi personāla nodrošinājuma atbilstības uzlabošanai.

Lai novērtētu NMP dienesta kvalitātes vadības sistēmas atbilstību normatīvajiem aktiem un ISO 9001:2015 standarta prasībām, 2018. gadā veikti 43 kvalitātes vadības sistēmas iekšējie auditi visās NMP dienestā sertificētajās jomās:

- NMP sniegšana pirmsslimnīcas etapā;
- KMS darbības plānošana;
- NMP organizēšana un nodrošināšana ĀS un katastrofu gadījumos;
- Medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālo rezervju glabāšana;
- Apmācību organizēšana katastrofu medicīnā, NMP un pirmās palīdzības sniegšanā;
- Specializētās medicīniskās palīdzības sniegšana.

14.NMP dienesta personāls

NMP dienesta personāls atbilstoši struktūrai un amatu sarakstam ir dienesta vadība, NMP brigāžu personāls – ārstniecības personas un OMT vadītāji, OVC personāls, atbalsta un saimnieciskās funkcijas nodrošinošais personāls.

Pamatfunkcijas nodrošina MKMC, Attīstības plānošanas departamenta, Medicīniskā nodrošinājuma, MMP, Katastrofu medicīnas gatavības plānošanas un koordinācijas, Ārkārtas situāciju gatavības nodrošināšanas nodaļas, Pirmās palīdzības apmācības sistēmas organizēšanas nodaļas un Valsts materiālo rezervju nodaļu darbinieki, kā arī Valsts materiālo rezervju noliktavu vadītāji.

Atbalsta funkciju nodrošinošais personāls NMP dienestā nodrošina biroja vadības, lietvedības, personāla vadības, kvalitātes vadības, audita, informācijas tehnoloģiju, grāmatvedības, komunikāciju, juridisko un saimnieciskās funkcijas. SMC nodarbināti universitātes klīniku un/vai specializēto medicīnas centru vadošie speciālisti.

14.1 Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība

2018. gadā NMP dienesta 3452,25 amatu vietās vidēji bija nodarbināti 3267 darbinieki un 15 valsts civildienesta ierēdņi. Atšķirība starp personāla un amata vietu skaitu skaidrojama ar doto iespēju ārstniecības personām un OMT vadītājiem strādāt normālo pagarināto darba laiku, nepārsniedzot 50 stundas nedēļā. Šo iespēju 2018. gadā izmantoja 2012 NMP brigāžu un

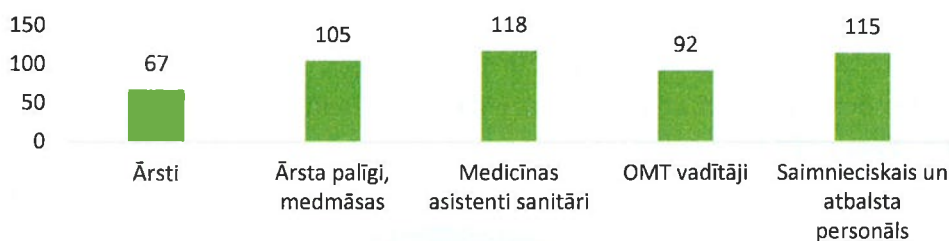
OVC darbinieki. NMP dienestā 1825 (56%) darbinieki ir sievietes, 1 457 (44%) – vīrieši. Darbinieku vidējais vecums ir 42,78 gadi (sievietēm 41,7 gads, vīriešiem – 44 gadi). Ārstniecības personu vidējais vecums 40,6 gadi (sievietēm 41,6 gadi, vīriešiem – 37 gadi). NMP dienesta personālsastāva īpatsvaru pēc nodarbošanās skat. 25. attēlā.

NMP dienesta funkciju nodrošinātāji (3282 darbinieki)

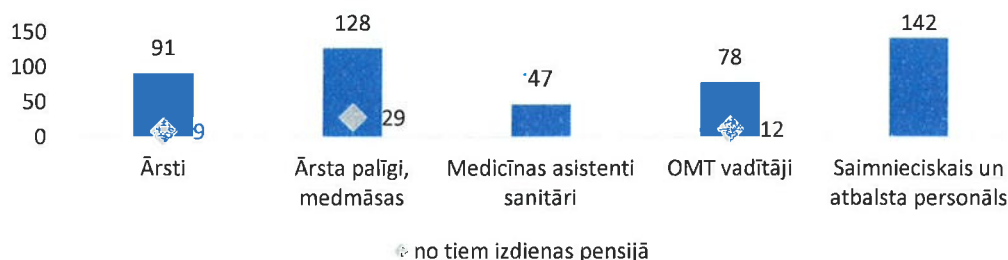

25.attēls. NMP dienesta personāla (n=3282) iedalījums pēc amatiem, 2018. gads

Personāla mainība NMP dienestā 2018. gadā ir vidēji 30%, kas atbilstoši cilvēkresursu vadības teorētiskajiem aspektiem tiek uzskatīts par diezgan augstu personāla mainības rādītāju, lai arī tas ir nedaudz zemāks nekā 2017. gadā (31%). Pārskata gadā darbu NMP dienestā uzsākuši 497 darbinieki, no tiem 172 ārstniecības personas. Darba tiesiskās attiecības NMP dienestā izbeiguši 486 darbinieki, no tiem 219 ārstniecības personas. Pieņemto un darba tiesiskās attiecības izbeigušo darbinieku sadalījumu pēc nodarbinātības grupām skatīt 26. un 27. attēlā.

26.attēls. NMP dienestā pieņemto darbinieku sadalījums pēc nodarbinātības grupām, 2018. gads

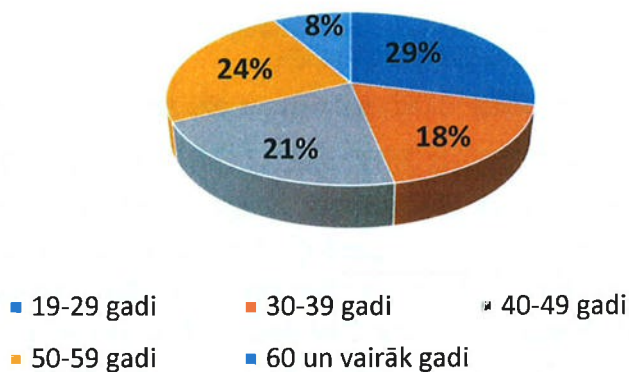

27.attēls. NMP dienesta darba attiecības izbeigušo darbinieku sadalījums pēc nodarbinātības grupām, 2018. gads

Darba tiesisko attiecību pārtraukšanas iemesli bijuši visdažādākie. 2018. gadā 50 gadījumos NMP nodrošināšanā iesaistītās personas izmantojušas iespēju doties izdienas pensijā, no kuriem 9 bija NM ārsti, 29 ārsta palīgi un 12 OMT vadītāji. 24 gadījumos – darba tiesisko attiecību izbeigšanai par pamatu bijusi arodsaslimšana vai veselības stāvokļa neatbilstība ieņemamajam amatam, kas ir 2,7 reizes vairāk kā 2017. gadā. Veicot šo darbinieku aptaujas, 20% kā iemeslu darba tiesisko attiecību izbeigšanai minēja lielo atbildību, pārslodzi darbā un zemo atalgojumu.

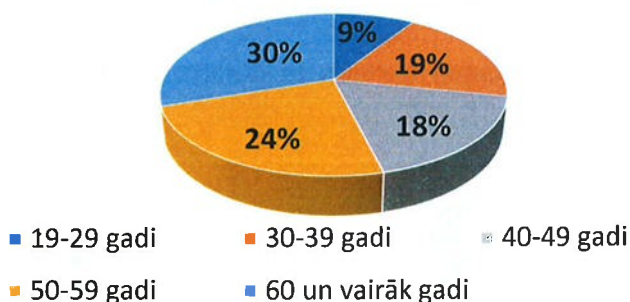
Lai nodrošinātu NMP pakalpojumu, darbam NMP brigādēs tiek piesaistīti medicīnas mācību iestāžu absolventi – ārsta palīgi un ārsti stažieri. Brigāžu otrās personas pienākumi reizēm tiek uzticēti arī labākajiem koledžu pēdējo kursu studentiem – medicīnas asistentiem, motivējot darbam arī nākotnē NMP dienestā.

Attēlā Nr. 28 redzams, ka vairākums ārstniecības personu ir vecumā no 22 līdz 29 gadiem (29%), lielākā daļa no tiem ir NMP dienesta vidējais ārstniecības personāls - ārsta palīgi, izsaukumu pieņemšanas dispečeri un medicīnas māsas. Otra lielākā ārstniecības personu grupa ir vecumā no 50 līdz 59 gadiem (24%), kuru galvenokārt veido vidējais medicīniskais personāls un OMT vadītāji.

28.attēls. NMP dienesta ārstniecības personu sadalījums pēc vecuma

Dienesta atbalsta funkciju nodrošinošā personāla sadalījumā pa vecuma grupām (29.attēls) redzams, ka lielākā daļa (30%) darbinieku ir vecāki par 60 gadiem. Līdzīgi kā ārstniecības personām, arī atbalsta personālam otra lielākā darbinieku grupa ir vecumā no 50 līdz 59 gadiem (24%).

29.attēls. NMP dienesta atbalsta personāla sadalījums pēc vecuma

14.2 Personāla izglītība

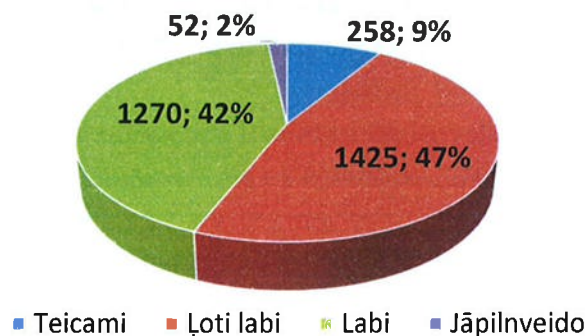
NMP dienestā strādā 10 darbinieki ar medicīnas zinātņu doktora grādu, 1576 darbinieki ir ar augstāko izglītību, bet 1630 ar vidējo profesionālo vai vispārējo vidējo izglītību. Pēc iepirkuma “Cilvēkresursu attīstība neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanai pirmsslimnīcas etapā” konkursa rezultātiem no 56 studentiem, kuri 2017. gadā par NMP dienesta līdzekļiem uzsāka 4. kursa studijas Rīgas Medicīnas koledžā, 2018. gadā NM ārsta palīga diplomu ieguva 47 dienesta darbinieki. 2018. gadā 226 dienestā nodarbinātie darbinieki beidza kādu no augstākajām vai vidējām profesionālajām mācību iestādēm, no kuriem 219 beidza kādu no mācību iestādēm, kuras nodrošināja mācību programmu ārstniecībā, lai iegūtu ārsta, ārsta palīga vai NM ārsta palīga diplomu.

Personāla kvalifikācijas uzturēšanai atbilstoši ikgadējās novērtēšanas rezultātiem ir izstrādāts personāla apmācību plāns. NMP brigāžu personāla profesionālās pilnveides un kvalifikācijas uzturēšanas kursus un seminārus plāno un organizē MKMC sadarbībā ar RC personāla speciālistiem. Pārējā personāla mācības atbilstoši mācību plānam, personāla vēlmēm un NMP dienesta finansiālajām iespējām organizē Personāla vadības un attīstības nodaļa. 2018. gadā 170 dienesta darbinieki apmeklēja dažādus seminārus un mācību kursus - 10 Valsts administrācijas skolas organizētos mācību seminārus, par normatīvo aktu izmaiņām, komunikāciju, plānošanu un organizēšanu, auditu u.c. aktuāliem jautājumiem, 12 darbinieki apmeklēja Latvijas personāla vadīšanas asociācijas rīkotos seminārus un vebinārus par aktualitātēm darba likumdošanā, darbinieku piesaistes, iesaistes, motivācijas un novērtēšanas jautājumiem, 24 darbinieki piedalījās 10 mācību semināros HORIZON lietotājiem, 14 darbinieki piedalījās VM sadarbībā ar Tieslietu ministriju organizētajā seminārā par normatīvo aktu izstrādes procesiem, kā arī 110 darbinieki paplašināja zināšanas 22 citu organizāciju rīkotajosursos un semināros par iepirkumu, personu datu aizsardzības, darba vides u.c. tēmām. Pārskata periodā 365 OMT vadītāji apguva Drošas braukšanas kursu.

14.3 Personāla novērtēšana

Atbilstoši 2012. gada 10. jūlija MK noteikumiem Nr.494 „Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu” noteikti mērķi un uzdevumi 2018. gadam, kā arī pārskatītas vērtējamās kompetences un izstrādāts plāns novērtēšanas posmiem darbinieku novērtēšanai novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmā (NEVIS).

Līdz 2018. gada 31. decembrim tika novērtēti 3005 NMP dienesta darbinieki, kas ir 92% no kopējā darbinieku skaita. Ar vērtējumu “teicami” novērtēti 258 (9%) darbinieki, 1425 (47%) darbinieki saņēmuši vērtējumu “ļoti labi 1270 (42%) vērtēti ar – “labi”, un 2% (52) darbinieki novērtēti ar vērtējumu “jāpilnveido” (skat. 30.attēlu).

30.attēls. 2018. gada ikgadējās novērtēšanas rezultāti (novērtēti 3 005 darbinieki)

15. Komunikācija ar sabiedrību

NMP dienesta komunikācijas virzieni 2018. gadā bija iedzīvotāju informēšana par NMP izsaukšanu dzīvībai kritiskās situācijās, veicinot izpratni par NMP dienesta misiju un jauniešu motivēšana medicīnas studijām un darbam dienestā. Ļoti nozīmīga bija arī gan iekšējā, gan ārējā komunikācija par darba organizācijas pārmaiņām dienestā, ņemot vērā pāreju uz normālo darba laiku medicīnā strādājošajiem un nepieciešamību veikt efektivitātes pasākumus, lai nodrošinātu NMP dienesta pamatfunkciju un spēju reaģēt uz dzīvībai kritiskiem izsaukumiem.

Izglītojošie pasākumi

2018. gadā nodrošināta NMP dienesta dalība vairāk nekā 60 izglītojošos pasākumos, klātienē aptverot aptuveni 55 500 lielu iedzīvotāju auditoriju. Šie pasākumi bija orientēti uz sekojošu dienestam svarīgu mērķu sasniegšanu:

- **sabiedrības izpratnes palielināšana par NMP dienesta misiju un NMP izsaukšanu kritiskos brīžos un iedzīvotāju gatavības veicināšana atdzīvināšanas pasākumu veikšanai līdz brigādes atbraukšanai.** Gada laikā nodrošināta NMP dienesta dalība ap 30 šāda veida pasākumos, tajā skaitā, projekta ResCo ietvaros notikušas drošības stundas 4434 bērniem Daugavpils bērnudārzos, organizēta 21 bērnu un jauniešu grupas vizīte dienestā, nodrošināta NMP dienesta dalība izglītojošajos masu pasākumos un skolu konkursos (operatīvo dienestu drošības pasākumi ģimenēm ar bērniem Rīgā, Aizkrauklē, Alojā, Rēzeknē, izstāde Ķīpsalā „Bērnu pasaule”, drošības diena Aizkraukles novada skolēniem, pasākums bērniem Rēzeknē “Kopā par drošību”, dalība VUGD pasākumā “Zini un esi drošs”, konkurss 8. – 9. klašu skolēniem “Esi drošs, neesi pārdrošs” u.c.)
- **jauniešu motivēšana medicīnas studijām un darbam NMP dienestā.** Apmēram puse no īstenotajiem pasākumiem bija ar karjeras ievirzi, to mērķauditorija – pamatskolu un vidusskolu skolēni. Kā nozīmīgākie karjeras pasākumi jāatzīmē triju dienu izstāde *Skola 2018* Ķīpsalā, Ēnu diena, karjeras pasākums un izstāde *Skills Latvia 2018* Ķīpsalā, izstāde “Manas karjeras izaugsme” Rēzeknē, vizītes medicīnas koledžās un skolās. Tāpat 2018. gadā uzsākta sadarbība ar Valsts izglītības attīstības aģentūru, piedaloties karjeras semināros Liepājā, Gulbenē, Ķekavā, Valmierā un Madonā, kur skolu jaunieši, pedagogi un karjeras konsultanti iepazīstināti ar medicīnas studiju iespējām un darbu dienestā.

Komunikācija sociālajos tīklos

Komunikācijas nodaļa veido saturu un uztur NMP dienesta profilus sociālajos tīklos Facebook, Twitter, kā arī Instagram, Youtube un Flickr. 2018. gadā panākts būtisks sekotāju pieaugums Facebook + 35%, savukārt Twitter +12%.

Kopumā gada laikā sagatavoti un publicēti 358 ieraksti sociālajos tīklos, tajā skaitā Komunikācijas nodaļas speciālisti izstrādājuši 48 vizuālos materiālus interneta videi (infografikas u.c.). Sociālo tīklu ieraksti ietver gan preventīvu informāciju (padomi traumatisma mazināšanai un pirmās palīdzības sniegšanai), gan informāciju par NMP dienesta misiju un izsaukšanu dzīvībai kritiskās situācijās un citām veselības aprūpes sniedzēju alternatīvām, gan karjeras un darba iespējām NMP dienestā, gan NMP dienesta attīstības un darba organizācijas jautājumiem.

2018. gadā, attīstot NMP dienesta komunikāciju sociālajos medijos, pirmo reizi nodrošinātas Facebook tiešraides nozīmīgu tēmu atspoguļojumam (preses brīfings par pilotprojekta - divu mediķu brigādes, kurās mediķi vada arī auto - rezultātiem, ko noskatījušies 4645 cilvēku, preses brīfings par ārkārtas medicīniskās situācijas izsludināšanu RRC, ko noskatījušies gandrīz 21 000 cilvēku, NMP dienesta darbinieku tikšanās ar Veselības ministri A.Čakšu, ko noskatījušies vairāk nekā 12 000 cilvēku).

Aktivizējot ierakstus par NMP dienesta misiju un vienkāršākām situācijām, kurās iedzīvotājiem būtu jāvērsas citās ārstniecības iestādēs palīdzības saņemšanai, panākta ļoti plaša sabiedrības iesaiste, auditorijai aktīvi daloties ar ierakstiem, atzīmējot tos ar emociju simbolu vai komentējot. Analizējot Facebook datus, redzams, ka TOP 10 ieraksti sasnieguši sākot no 43 000 līdz pat 200 000 lielu auditoriju (2018. gada 6. novembrī publicētais ieraksts ir sasniedzis gandrīz 200 000 Facebook lietotāju, kas ir līdz šim visu laiku lielākā auditorija), savukārt Twitter TOP 10 ieraksti – no 10 000 līdz 24 000 lielu auditoriju.

Komunikācija medijos

2018. gadā sagatavotas 32 preses relīzes un 46 plašāki informatīvi materiāli masu medijiem par aktuālām tēmām, kā arī, skaidrojot NMP dienesta darba aktualitātes (par realizēto pilotprojektu – brigādes, kurā mediķi vada arī auto, par izmaiņām brigāžu darba organizācijā atbilstoši izsaukumu intensitātei dienās un naktīs, par maksas pakalpojumiem un NMP izsaukšanu dzīvībai kritiskās situācijās, par ārkārtas medicīnisko situāciju, OMT parka atjaunošanu u.c.), NMP dienesta misiju un darba specifiku (par iespējām saņemt medicīnisko palīdzību vienkāršākos gadījumos citās iestādēs, par rīcību gripas epidēmijas laikā), kā arī nodrošinot preventīvu informāciju veselības un traumatisma profilaksei (NMP dienesta ieteikumi sezonālu negadījumu un traumu mazināšanai (ķermeņa atdzišana ziemā, pārkaršana vasarā, čūsku kodumi, indīgo kukaiņu dzēieni u.c.), kā arī pirms nozīmīgiem pasākumiem – maratons, dziesmu svētki, festivāli. Noorganizētas četras preses konferences par aktuālām tēmām – brigāžu darba organizācijas izmaiņas (brigāžu profilēšana atbilstoši izsaukumu specifikai), pilotprojekta – mediķu brigāde, kurā mediķi vada arī auto – pirmo mēnešu darbības rezultāti, ārkārtas medicīniskās situācijas izsludināšana RRC, jauno OMT prezentācija.

Analizējot aģentūras LETA mediju monitoringa datus, redzams, ka 2018. gadā NMP dienests medijos pieminēts 6515 ierakstos, no tiem aptuveni 25% publikāciju ir tieši saistītas ar NMP dienesta pamatdarbību un aktualitātēm (plašākā publicitāte tādām tēmām kā ārkārtas medicīniskā situācija Rīgā – 311 publikācija, brigāžu darba organizācijas pārmaiņas atbilstoši izsaukumu intensitātei – 286 publikācijas, NMP dienesta maksas pakalpojumi un sekundārie izsaukumi – 262 publikācijas), bet pārējā daļa – NMP dienesta preventīvie ieteikumi, diennakts izsaukumu operatīvās informācijas ziņas, NMP izsaukšana un citas alternatīvas vienkāršākās situācijās.

Tikšanās ar pašvaldībām

Lai skaidrotu NMP dienesta darba organizācijas izmaiņas un nepieciešamos pasākumus darbības efektivitātes pilnveidošanai, 2018. gadā organizētas NMP dienesta vadības tikšanās ar virkni Latvijas pašvaldību un citām institūcijām, tajā skaitā – ar Latvijas Pašvaldību savienību, Latvijas lielo pilsētu asociāciju, kā arī ar Rēzeknes pilsētas un Rēzeknes novada, Ludzas, Varakļānu, Gulbenes, Valmieras, Smiltenes, Dobeles, Jēkabpils, Viesītes, Jelgavas, Alsungas un Ezeres pašvaldībām.

16. Nozīmīgākie notikumi 2018. gadā

- Ņemot vērā NMP izsaukumu sadalījumu, brigāžu personāla trūkumu un brigāžu komplektācijas problemātiku, Satversmes tiesas lēmumu, kas no 2019. gada paredzēja ārstniecības personām strādāt (t.sk. NMP dienesta personālam) normālo darba laiku (168 stundas mēnesī ar ierobežotu virsstundu skaitu – 8h nedēļā jeb vidēji 32h mēnesī), zemo iedzīvotāju blīvumu noteiktās valsts teritorijās, no 01.07.2018. NMP dienests pakāpeniski 2018. gadā 19 diennakts brigādes pārveidoja par dienas brigādēm, t.sk. divu ārstniecības personu brigādēm, kur viens no mediķiem vada OMT. Tāpat tika veidotas vienas ārstniecības personas ar OMT vadītāju brigādes Jelgavā, Ventspilī no esošajām brigādēm, savukārt Talsos izveidota papildus jauna brigāde. Īstenotās pārmaiņas ļāva operativitātes rādītājus valstī kopumā saglabāt praktiski nemainīgus.
- Laika periodā no 2018. gada 9. novembra līdz 2019. gada 18. janvārim NMP dienests bija izsludinājis ārkārtas medicīnisko situāciju RRC saistībā ar nepietiekamo brigāžu resursu skaitu pret prognozējamo saslimušo/cietušo skaitu, kā arī vienlaicīgi saņemtajiem vairākiem RRC darbinieku atlūgumiem, kas būtiski palielināja risku brigāžu komplektēšanai. NMP dienestā tika sasaukta Ārkārtas vadības grupa un izvirzīti sekojoši uzdevumi situācijas vadīšanā: pastiprināta izsaukumu šķirošana OVC, LRC brigāžu darbinieku piesaiste darbam RRC, kā arī brigāžu pārdislokācija no pārējiem RC uz RRC.
- 2018. gadā NMP dienestam tika piešķirti papildus līdzekļi, lai nodrošinātu darba samaksas pieaugumu vidēji par 20%, minimālās darba algas palielinājumu no esošajiem 380 EUR mēnesī uz 430 EUR mēnesī, Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI) likmes paaugstinājumu no 23,59% uz 24,09%.
- NMP brigāžu darbiniekiem par darbu dienas brigādēs tika noteikta piemaksa 15% apmērā no noteiktās stundu algas likmes.
- Divu ārstniecības personu brigādes bez OMT vadītāja darbiniekiem tika noteikta mēnešalga atbilstoši veicamajiem amata pienākumiem, t.i. mēnešalgā tika iestrādāta piemaksa par papildus darbu 30% apmērā un piemaksa par OMT vadītāju pienākumu veikšanu 15% apmērā.
- Vienas ārstniecības personas ar OMT vadītāju brigāžu darbiniekiem mēnešalgā tika iestrādāta piemaksa par papildus darbu, ārstniecības personai 30% apmērā, savukārt OMT vadītājam par iesaisti NMP nodrošināšanā 15% apmērā.
- Sagatavota procedūra ATB 4.21 „Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā tiek īstenota mentordarbība neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes ārstniecības personām un medicīnas asistentiem” un uzsākts mentordarbības process.
- Medicīnas asistenta profesijas ieviešana NMP dienestā.
- NMP dienests ieguva sudraba kategorijas diplomu konkursā gada balva “Drošākais uzņēmuma autoparks 2018” kategorijā Vietējie (Baltijas valstu) kravu pārvadātāji un speciālā pielietojuma autoparki.
- Projekta “Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)” noteikto mērķu realizēšana, t.i. IKT risinājumu ieviešana NMP uzlabošanai Latvijas iedzīvotājiem dzīvībai un veselībai kritiskās situācijās.
- Apstiprināts PVO SVAN ārējā novērtējuma identificēto trūkumu novēršanas plāns.

- Slēgtas VMR Viļānu un Dobeles noliktavas.
- Pabeigta aktīvo IIa un IIb klases medicīnisko ierīču saraksta integrācija elektroniskajā vidē resursu vadības sistēmā Horizon.
- 2018. gadā NMP dienesta brigādes devušās 403 911 NMP izsaukumos, kas ir par 8,3% (n= 36 590) mazāk nekā 2017. gadā.
- Sekundāro izsaukumu skaits 2018. gadā bija 117 739, kas ir par 15% (n=20 141) mazāk nekā 2017. gadā.
- Izveidota jauna neonatologu brigāde un nodrošināta sejas-žokļu ķirurģu pieejamība SMC.
- Pārskata periodā NMP dienests nodrošinājis medicīnisko palīdzību 461 dažāda mēroga publiskos pasākumos, t.sk. Latvijas Simtgadei veltīto XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku dalībniekiem un apmeklētājiem, pāvesta Franciska pastorālās vizītes Latvijā norises laikā, 18. novembrī u.c.
- No 56 studentiem, kuri 2017. gadā par NMP dienesta līdzekļiem uzsāka 4. kursa studijas Rīgas Medicīnas koledžā, 2018. gadā NM ārsta palīga diplomu ieguva 47 dienesta darbinieki.

17.2019.gadā plānotās aktivitātes

2019. gada NMP dienesta darba plāna mērķi:

1. Veidot ilgtspējīgas personālresursu pārvaldības politiku,
2. Turpināt attīstīt neatliekamās medicīniskās palīdzības operatīvo dienestu,
3. Stiprināt NMP kvalitāti un efektivitāti,
4. Izstrādāt NMP dienesta stratēģiju 2020.-2026. gadam,

kā prioritātes nosakot:

1. Cilvēkresursu nodrošinājums un attīstība;
2. NMP sniegšanas kvalitātes uzlabošana un pacientu drošības nodrošināšana;
3. NMP infrastruktūras un tehnoloģiju attīstība;
4. Gatavības paaugstināšana ārkārtas situācijās.

Nozīmīgākās plānotās aktivitātes

- Izstrādāt NMP dienesta attīstības stratēģiju 2020.-2026. gadam.
- Izstrādāt Cilvēkresursu attīstības stratēģiju 2020.-2023. gadam.
- Sagatavot jaunas profesijas, kurā apvienotas OMT vadītāja un ārstniecības personas pamata prasmes, profesijas standarts, profesiju iekļaut profesiju klasifikatorā.
- Izstrādāt un vadībai iesniegt priekšlikumus psiholoģiskā atbalsta sistēmas izveidei NMP dienestā.
- Nodrošināt koplīguma pārskatīšanu un sagatavošanu apstiprināšanai NMP dienesta darbinieku konferencē.
- Noorganizēt NMP dienesta desmitgades konferenci – mācības.
- NMP brigāžu darbinieku ievadapmācībā un atkārtotajās darba aizsardzības instruktāžās iekļaut informāciju par nepieciešamību vakcinēties.
- Pārskatīt brigāžu personāla atalgojuma un piemaksu sistēmu.
- Īstenot informatīvus pasākumus pakļautībā esošajiem darbiniekiem par fizisko personu datu aizsardzību un ierobežotas pieejamības informācijas neizpaušanas nozīmi.

- Izstrādāt iekšējās komunikācijas pilnveidošanas plānu.
- VM iesniegt priekšlikumus informatīvo kampaņu organizēšanai par NMP izsaukšanu un citām veselības aprūpes saņemšanas iespējām, pamatojoties uz NMP dienestā veikto analīzi par sekundārajiem izsaukumiem un NMP dienesta sekundāro izsaukumu darba grupas rezultātiem.
- Izvērtēt BAC administrācijas darbības efektivitāti.
- Izvērtēt divu ārstniecības personu brigādes bez OMT vadītāja un vienas ārstniecības personas brigāžu darbības pilotprojekta rezultātus.
- Nodrošināt operatīvu augstas prioritātes izsaukumu apkalpošanu.
- Pilnveidot NMP dienesta nodrošinātās NMP kvalitātes uzraudzības, izvērtēšanas un analīzes sistēmu.
- Izveidot un ieviest pacientu drošības gadījumu ziņošanas – mācīšanās sistēmu.
- Pilnveidot OMT vadītāju apmācību un kvalifikācijas pilnveidošanas sistēmu.
- Sagatavot un VM iesniegt OMT parka atjaunošanas plānu turpmākajiem vismaz 3 – 5 gadiem.
- Pilnveidot NMP dienesta Kvalitātes vadības sistēmu un risku pārvaldības sistēmu.
- Iespēju robežās atjaunot veco un nolietoto medicīnisko aprīkojumu, tādējādi paaugstinot sniegtās NMP operativitāti un kvalitāti.
- Apkopot un izvērtēt ārstniecības iestāžu aptaujas rezultātā saņemto informāciju par apmierinātību ar SMC darbu un turpmākās sadarbības pilnveidošanas iespējām.
- Īstenot Amerikas Savienoto Valstu Civilās Sadarbības programmas projektus (Kandavas VMR noliktavas rekonstrukcija, LRC Daugavpilī administratīvo telpu un OMT novietnes izbūve, BAC “Imanta” infrastruktūras uzlabošana, BAC “Jēkabpils” jaunas infrastruktūras izveide).
- Attīstīt vienotās NMP un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmu.
- Veikt energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus BAC “Purvciems”.
- Īstenot projektu “ResCo” Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam ietvaros.
- NMP dienestam iesaistīties projektos “Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros” un “Vienota kontaktu centra platforma operatīvo dienestu darba atbalstam un publisko pakalpojumu piegādei” kā sadarbības partnerim.
- Aktualizēt un pilnveidot NMP dienesta ĀS vadības plānu.
- Nodrošināt valsts materiālo rezervju resursu gatavības izmantošanu ĀS.
- Aktualizēt NMP dienesta pretterorisma preventīvos un reaģēšanas atbalsta plānus.
- Aktualizēt un pilnveidot Valsts Katastrofu medicīnas plānu.
- Organizēt un vadīt NMP dienesta ĀS vai apdraudējumu gatavības un reaģēšanas, kā arī KMS mācības, seminārus un nodrošināt NMP dienesta dalību citu institūciju ĀS mācībās.
- Nodrošināt un pilnveidot PVO SVAN nacionālā kontaktpunkta darbību.
- Nodrošināt Latvijas kā NATO un ES un PVO dalībvalsts informācijas apriti un vienotas politikas īstenošanu veselības aizsardzības jomā.
- Pilnveidot pirmās palīdzības apmācības organizēšanu Latvijā.